

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

H.Əliyev

DİPLOMAT

№ 36 (184) 17-23 Sentyabr İlon sal 2012
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasi

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

**İlham Əliyev "Bilik Günü"ndə Bakının Yasamal
rayonunda yenidənqurmadan sonra 18 nömrəli
məktəbin açılışında iştirak etmişdir**

Səh. 13

**Барзани за мир
и стабилность.
Прощай, Ирак!**

Səh. 10

**Serokwezîrê Kurdistanê
pêşwaziya Angelina Jolie kir**

Səh. 13

**Didar û hevdişinên sêyem
roja serdana şandeya
Kurdistanê li Amerikayê**

Səh. 14

**В Конгресс США поступила
резолюция о самоопределении
азербайджанцев в Иране**

Səh. 16

**Курдистан
отметил 51-ю годовщину
Сентябрьского восстания**

Səh. 16

**Курдистан и Ирак
договорились о прекращении
нефтяного спора**

**Civîna serokwezîr digel
waliyên herêma Kurdistanê**

Səh. 12

**Tovuz quşunun bəzəkli
qanadlarında - ARAŞDIRMA**

Səh. 15

**1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman
davasında Kürd xalqının rolu**

Səh. 8

**Министр: Курдистан продолжает
экспортировать нефть**

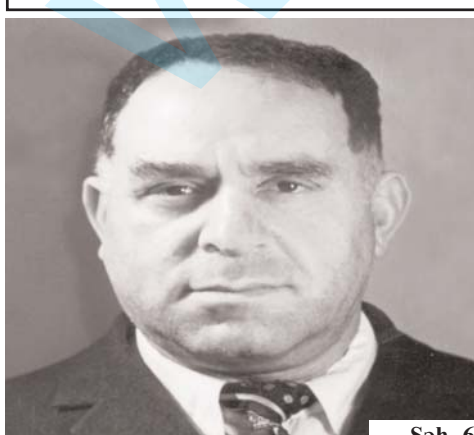
Səh. 14

**Fransa nəşri: "Ermənistan -
gələcəyi olmayan ölkə"**

Səh. 4

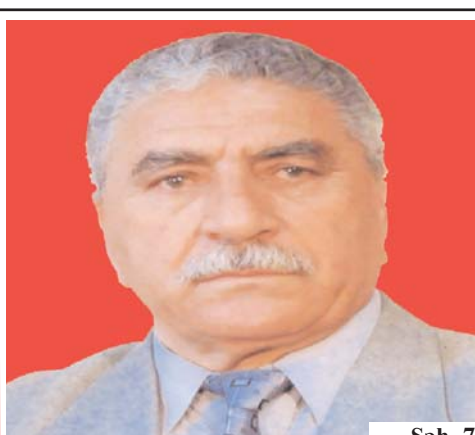
Wesyeta Atatürk ket dadgehê

Səh. 10

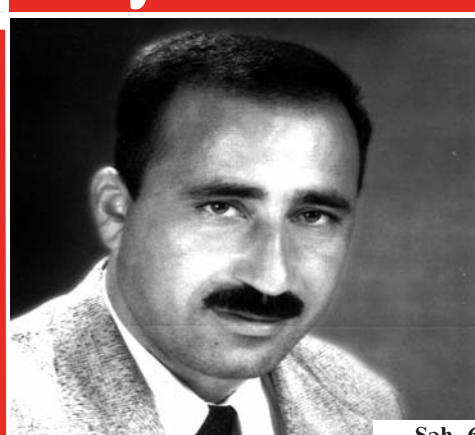
Səh. 6

**Şamil Dəlidağın
söz incilərindən**

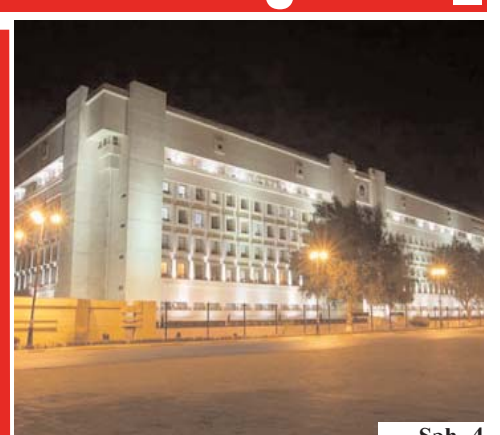
Səh. 7

**Barîyê Bala
KURDİM**

Səh. 6

Bilmirəm

Səh. 4

**MTN-dən ASALA-nın
terror hədələrinə cavab**

İlham Əliyev "Bilik Günü"ndə Bakının Yasamal rayonunda yenidənqurmada sonra 18 nömrəli məktəbin açılışında iştirak etmişdir

Sentyabrın 15-də ölkəmizdə yeni dərs ili başlamışdır. "Bilik Günü"ndə orta və ali məktəblər qapılarını şagirdlərin, tələbələrin üzünə açmışdır. Bu il bir çox yeni məktəblər və yenidən qurulmuş, əsaslı təmir olunmuş təhsil ocaqları istifadəyə verilmişdir. Belə məktəblərdən biri də Bakının Yasamal rayonunda tamamilə yenidən qurulmuş Mikayıl Müşfiq adına 18 nömrəli məktəbdir.

"Bilik Günü" bu məktəbin müəllim-şagird kollektivi üçün ikiqat əlamətdar olmuşdur.

Prezident İlham Əliyev məktəbin açılışında iştirak etmişdir.

Məktəbin pedaqoji kollektivi, şagirdlər və valideynlər dövlətimizin başçısını hərəzlə qarşıladılar.

Yeni dərs ili münasibətilə şagirdləri və müəllimləri təbrik edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

-Sabahınız xeyir olsun. Mən sizi ürəkdən salamlayıram, yeni dərs ili münasibətilə təbrik edirəm.

Yeni dərs ilində siz təmir edilmiş məktəbdə oxuyaçaqsınız. Məktəbin böyük tarixi vardır. Ancaq bildiyiniz kimi, məktəbin vəziyyəti o qədər də yaxşı deyildi, təmirə ehtiyac var idi. Göstəriş verildi ki, təmir ən yüksək səviyyədə aparılsın. Bu məktəb artıq həm xarici görünüşü, həm daxili dizayn baxımından şəhərimizin ən gözəl məktəblərindən biridir. Bütün şərait yaradılıb, indi mən gedib tanış olacağam. Məktəbdə gedən təmir-tikinti işləri ilə bağlı mənə mütəmadi qaydada məlumat verilmişdir.

Mən çox şadam ki, Bakıda yeni gözəl məktəb artıq qapılarını şagirdlərin üzünə açır. Burada həm oxumaq, həm də işləmək üçün yaxşı şərait vardır, valideynlər də razı olacaqlar. Bir sözlə, biz çalışırıq ki, şəhərimizin və ölkəmizin bütün məktəbləri bu səviyyədə olsun. Son illərdə buna nail ola bilmişik. Çünki təkcə keçən il Bakı şəhərində 60-dan çox məktəb əsaslı təmir edilmişdir. Bu il isə 81 məktəb təmir edilir, yeni korpuslar, yeni məktəblər tikilir və gələn ilin sonuna qədər Bakı şəhərinin məktəb problemləri yüz faiz həll olunacaqdır. Gələn il 120 məktəbin əsaslı təmiri nəzərdə tutulur. Beləliklə, Bakıda bir dəne də olsun yararsız, təmirsiz, qəzalı vəziyyətdə məktəb olmayacaqdır.

Bu, doğrudan da böyük nailiyyətdir. Çünki Bakının məktəblərinin tam əksəriyyəti uzun illər bundan əvvəl tikilmişdir və təmirə ehtiyac var idi. Biz bütün məktəbləri gözəl vəziyyətə gətirib çıxarıyıq.

Bununla bərabər, bütün

başqa bölgələrdə məktəb tikintisi gedir. Son illər ərzində 2200-dən çox məktəb binası tikilmiş və təmir edilmişdir. Bu proses davam edir və gələn ilin sonuna qədər çalışacağıq ki, bütün bölgələrdə əksər məktəblər təmir edilsin.

Beləliklə, biz məktəb infra-

strukturunu yenidən qurulması proqramını uğurla başa çatdıracağıq. Qaldı ki, məktəblərdə təhsilin səviyyəsinin yüksək olmasına, bu da müəllimlərdən asılıdır. Uşaqlar da yaxşı oxumalıdır. Müəllimlər də öz vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirməlidir ki, Azərbaycan cəmiyyəti üçün gözəl, yeni, peşəkar, bilikli kadrlar yetişsin. Uşaqlarımız bilikli, savadlı olmalıdır. Çünki müasir dünyada hər bir insanın və hər bir ölkənin uğurunu şərtləndirən biliyin səviyyəsidir. İndi biz XXI əsrdə yaşayırıq. XXI əsr yüksək texnologiyalar əsridir. Bu əsrdə hansı ölkə biliyə, savada, yeniliyə daha meyillirdisə, o ölkə öz maraqlarını təmin edəcəkdir. Çünki müasir texnologiyalar ele inkişaf edibdir ki, bəlkə də on il,

özünə yer tapmaq, həm ölkəyə fayda gətirmək üçün mütləq uşaqlar yaxşı oxumalıdır. Bu sözləri uşaqlar yaqın ki, tez-tez eşidirlər. Bu da təbiidir. Amma doğrudan da bu sözlərin çox böyük mənası vardır. Yaxşı oxumaq o deməkdir ki, siz həyatda istədiyinizə nail ola bilərsiniz. İndi Azərbaycanda vəziyyət elədir ki, hər bir insanın uğuru onun əlindədir. Azərbaycanda azadlıq, sərbəstlik var, bazar iqtisadiyyatı prinsipləri hökm sürür və hər bir insanın taleyi onun öz əlindədir. Ona görə, yaxşı bilik almaq ilk növbədə sizin üçün lazımdır, eyni zamanda, xalq üçün, dövlət üçün lazımdır. Azərbaycan gəncləri gələcəkdə ölkəmizi idarə edəcəklər. Gələcəkdə ölkəmizin

iyirmi il bundan əvvəl bunu təsəvvür etmək mümkün deyildi.

Biz də inkişaf yolunu seçmişik. Biz bütün sahələrdə inkişafdayıq, o cümlədən texnologiyalar sahəsində də inkişafda olmalıyıq. Cəmiyyətin gücünü müəyyən edən insan-

inkışafı sizdən asılı olacaqdır. Ona görə ilk növbədə bilik, bununla bərabər, Vətənə olan bağlılıq, Vətən sevgisi mütləq yüksək səviyyədə olmalıdır. Ümid edirəm ki, bizim bütün məktəblərdə vətənpərvərlik mövzusu daim gündəlikdədir.

Vətənə bağlılıq, sevgi, peşəkarlıq və yüksək biliyə malik olmaq - bunlar ölkəmizi qabağa aparacaqdır.

Biz isə çalışacağıq ki, gənclərimiz üçün daha da gözəl şərait yaradaq, gəncləri qabağa çəkək. Gənclər cəmiyyətimizin fəal üzvləridir. Gənclər

sərhədlərimizi qoruyur, gənclər idman arenalarında qələbələrini müəyyən edir və gənclər bizim gələcəyimizdir. Belə gözəl

məktəbdə ancaq və ancaq yaxşı oxumaq lazımdır. Müəllimlər üçün də burada yaxşı şərait yaradılıb. Müəllimlər o insanlardır ki, cəmiyyətimiz üçün gənc kadrları yetişdirirlər. Müəllimlərin cəmiyyətimiz üçün çox böyük məsuliyyəti, çox böyük faydası vardır. Müəllim peşəsi çox şərəfli peşədir.

Hər bir uşağa ilk növbədə məktəbdə qayğı göstərən, onu düz yola istiqamətləndirən müəllimdir. Müəllim valideynlə eyni məsuliyyət daşıyır. Bu fürsətdən istifadə edərək yeni dərs ili münasibətilə bütün müəllimləri buradan salamlayıram, onlara yeni uğurlar, cansağlığı arzulayıram.

Sizi bir daha ürəkdən təbrik edirəm, sizə xoşbəxtlik arzulayıram.

X X X

Məktəbin direktoru Vaqif

HÜSEYNLİ bu təhsil ocağının binasının tamamilə yenidən qurulmasına görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirərək dedi:

-Cənab Prezident, icazə verin, mən kollektivimiz adından - Mikayıl Müşfiq adına 18 nömrəli məktəbin şagird və müəllimlərinin adından Sizə "Xoş gəlmisiniz!" deyim.

Sizin Sərəncamınızla məktəbimiz yenidən qurulub. Bizim əsas binamızda altıncı mərtəbə, üzübüzdə çox möhtəşəm, çox gözəl idman zalı tikilib. Məktəbimizin maddi-texniki bazası möhkəmlənib, siniflərin sayı artıb, müasir texnologiya ilə təchiz olunmuş yeni kabinet və laboratoriyalar yaradılıb. Ən əsası odur ki, bizim uzun illər gözlədiyimiz akt zalımız vardır. Bizim yeni yeməxanamız vardır. Bizim böyük oxu zalı olan kitabxanamız vardır. Bütün bunlara görə biz Sizə çox minnətdarıq.

Cənab Prezident, biz Sizin təhsilə olan qaygınızı həmişə hiss edirik. Siz çıxışınızda regionlarda, Bakıda tikilən yeni məktəblərin sayını qeyd etdiniz. Bu, Sizin titanik zəhmətinizin bəhəsidir.

Biz Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya da təşəkkürümüzü bildiririk. Biz Sizə bir daha təşəkkür edirik.

Mən bir məqamı qeyd etmək istəyirəm. 1997-ci il sentyabrın 1-i bizim məktəbimizin tarixində çox əlamətdar bir gündür. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev həmin gün bizim məktəbimizə gəlmişdi. Ulu öndər çox geniş çıxış etdi və

atributlarla əlaqədar bizim respublika müəllimlərinin hamısına böyük tövsiyələr verdi. Biz ötən illər ərzində ulu öndərimizin tövsiyələrini nəzərə almışdıq. Sizin bugünkü tövsiyələrinizi də nəzərə alacağıq. Biz çalışacağıq ki, etimadınızı işimizlə doğruldaq. Cənab Prezident, kollektivimiz işgüzar, istedadlı kollektivdir. Mən onu demək istəyirəm ki, məktəbimizin texniki təchizatı çox yüksək səviyyədədir. İndi məktəbimizdə 110 kompyuter, 8 noutbuk, 15 "ağıllı lövhə", 15 kompyuter lövhəsi vardır. Biz tədris prosesində bu texniki vasitələrdən geniş istifadə edəcəyik. Biz Sizə çox minnətdarıq. Biz Sizin xarici və daxili siyasətinizi ürəkdən bəyənirik.

Biz Sizə bir daha minnətdarlığımızı bildiririk. Biz Sizinləyik. Sağ olun!

president.az

Tovuz quşunun bəzəkli qanadlarında - ARAŞDIRMA

Yezidilik bəşəriyyətin din və mədəniyyət hadisəsi kimi

(Əvvəli ötən sayımızda)

Başlanğıcda Tanrı Azda (Yəzda) öz atəşindən Mələk Tovuzu yaratdı, ona kainatı və insanı yaratmaq vəzifəsini tapşırı. Bu işdə Tovuz köməkçi olmaq üçün daha altı mələk ayrıldı. Mələk Tovuz Azdanın verdiyi əmri yerinə yetirərək Azdadan götürdüğü toz ilə Kişi və Qadını (Adəm və Həvvanı), sonra kainatı yaratdı. Əlavə olaraq özü üçün dörd cin də hazırladı. O, yaratdığı bu iki insanı təqdim etmək üçün Tanrı Azdanın yanına getdi. Azda Mələk Tovuz "Bundan sonra bu iki insana tabe olacaqsan" dedi. Mələk Tovuz: "Bu iki insanı yaradan, yoxdan var edən mənəm, nə üçün onlara tabe olum, mən yalnız mənə yaradan sənə tabe olan, sənə ibadət edənəm" deyərək özünün yaratdığına tabe olmaqdan imtina etdi. İlk iki insandan cəmi 80 uşaq dünyaya gəldi. Daha sonra, bu ilk iki insan, analşilməzliyə düşərək səhvə yol verdi və imtahanı keçmək məcburiyyətində qaldı: hər ikisi bir qaba ruhlarını, düşüncələrini doldurub ağzını bağladılar. 40 gün sonra kişinin küpündən Şahid min Car adında gözəl bir gənc, qadıninkindən isə sürünənlər, əqrəblər, ilanlar çıxdı. Adəm Şahid min Carı o qədər sevdi ki, digər 80 uşaqları ilə çox az maraqlandı. Bu da qadın və 80 uşağın arasında qısqanclıq və nifrətə səbəb oldu. Bu səbəbdən onlar Şahid min Carı öldürmək qərarına gəldilər. Qadın bir parol təyin etdi və sui-qəsdin ediləcəyini bu parolla çatdıracağını bildirdi. Bundan duyuq düşən Mələk Tovuz yaratdığı dörd cinə əmr verdi və cinlər gecə ikən 80 uşağın ağızlarına üflədilər. Oyandıqdan sonra səksəni də fərqli dil danışmağa başladı. Bu səbəblə analarının söylədiyi parolu anlamaq və Şahid min Cara qarşı sui-qəsdini reallaşdırma bilmədilər. Daha sonra Şahid min Cara dişi bir mələk göndərildi və bu izdivacdan yezidilərin babaları dünyaya gəldi. Yezidilərin rəvayətlərinə görə digər 80 uşaqdan dünyaya gələnlər isə başqa (yezid olmayan) insanları meydana gətirdilər.

Yezidilərə görə insanın yaşayışına və inanışına əsaslanmaqla cənnətin də, cəhənnəmin də bu dünyada

olduğuna inanırlar. Amma məhz insanın inanışına və yaşayışına görə dünya cənnətə də cəhənnəmə də çevrilə bilər. Mələk Tovuzdan mərhəmət də bu dünya üçün gərəklidir. Allaha ibadətə, ondan qorxmağa, çəkinməyə heç bir ehtiyac yoxdur. O, həmişə mərhəmətlidir və insanlara yaxşılıq, yaxud pislik etmək qüdrətində deyil. Yezidilər özlərini "Adiy Xalqı"

namazında da yenə çöldə günəşə qarşı dayanaraq dua oxuyurlar. Yezidilər ibadətlerini kimsənin görməsini istəmir. Öz dinlərini təbliğ etməyə və yaymağa da çalışmırlar. Bir yezidi ibadət edərkən başqa dindən olan birisi onu görsə, dua etməz, yalnız günəş işığına baxıb əlini ağızına apararaq öpər. Namaz (İbadət) kütləvi halda ildə bir dəfə Laleşdə Şeyx Adiyin tür-

gün olmaqla cəmi 80 gün tutulur.

Yezidilər iftar süfrəsində şərab içirlər.

Yezidilərdə zəkat müridlərin gəlirinin 10% -ni şeyxlərə, 5% ibadətqaha və 2.5% -ni kasıba verməkdən ibarətdir.

Hər Yezidinin bir axirət qardaşı və bir axirət bacısının olması məcburudur. Axirət qardaş və bacılarının hər dəfə əli öpülür və onlara ölüm halında belə kömək etməyə borcludurlar.

Yezidilərdə şahidlik, tanrının sonsuz qüdrət sahibi, Şeyx Adiy min Musafirin tanrının mələyi və Yezidilərin mürşidi, Sultan Yezidin tanrının mələyi, yerin nuru və insanlığın sevinci, Mələk Tovuzun da Tanrının mələyi və elçisi olduğuna inanmaqdan götürülmüşdür. Bunu axşam yatarkən, səhər qalxarkən də təkrarlayırlar. Bütün dualar Günəş doğarkən və batarkən ona doğru yönələrək oxunur. Bu duaların səbəbi Yezidilər tərəfindən Tanrının (Mələk Tavus), "Ay və qaranlığın", "Günəş və işığın" rəmzi olaraq qəbul edilir. Dörd cür yezid duası mövcuddur: 1.Səhər duası; 2. Evgər duası (səhərlər oxunur); 3. Günəş duası; 4. Axsam duası. Bu dualar Mələk Tovuz ünvanlansa da yeddi mələyə xitab edilir. Yezidilərin həcc

adlandırılırlar. Ərəb əlifbası ilə, kürdcə yazılmış iki cildlik "Müqəddəs kitab"ları var. Yezid olaraq hamının icra etməli olduğu aşağıdakı bu prinsip və etiqadlara əməl olunması məcburidir.

* Dünya sonsuzdur, dünyanı yaradan Tanrı onu heç vaxt qiyamətə aparmaz;

* İnsanlar təbiətin qorunmasını və təbiətə qayğıni mənimsəməlidirlər;

* Gündə üç dəfə günəşə, xüsusən gün çıxarkən ibadət edilməlidir;

* Çərşənbə günü ibadət günü olaraq qəbul edilir, çünki bu gündə Mələk Tovuz yaradılmışdır. Bu gün həm də ilk insanın yaradıldığı gündür;

* Sonradan Yezidi olmağa icazə verilmir;

* Şeytanın adını tələffüz etmək haramdır;

* Şeytanın adını xatırladan Kitan, Şar, Şat, Məlun, Nal və Lusifer kəlmələrini tələffüz etmək haramdır.

Yezidilərə görə tanrının çox adları var ki, onların ən gözəli və ən çox istifadə ediləni "Xuda"dır. Yezidilərin yerinə yetirmələri əsas olan dini öhdəlikləri namaz, oruc, zəkat və həccdir. Namazı onlar səhər və axşam qılırlar. Namazdan əvvəl əllər və üz yuyulur. Səhər namazı üçün günəşin sarılığı diqqətə çarpdıqda ona qarşı üç dəfə əylərək dua oxunur. Axşam

bəsinə edilən həcc zamanı reallaşdırılır.

Yezidilər iki cür oruc tuturlar: ümumi və xüsusi.

Ümumi Oruc sentyabr ayının 3-ü ilə 5-inci günləri arasında tutulur. Bu oruca "yezit" orucu da deyilir. Ayrıca Xıdır İlyas üçün üç gün oruc tutmaq da yezidi ənənələrindəndir. Onların inancına görə

Allah (Yazda,...Azda) üç gün oruc tutulmasını əmr etmişdir. Orucun üç gün tutulması otuz gün tutulması deməkdir. Səhər günəşin çıxması ilə başlayan və axşam gün batdıqdan sonra sona çatan orucda y e m ə k - i ç m ə k qadağandır. Yezidilikdə xüsusi oruc yalnız dindarlara xas olan orucdur. Bu, dekabr, iyul aylarında və 15-20 sentyabr tarixləri arasında Şeyx Adiyin türbəsinə edilən ziyarətdə 40

ziyarəti müsəlmanlardan kəskin fərqlənir. Onların həcc 15-20 sentyabr tarixləri arasında, İraqda, Şeyx Adiyin məbədinə edilən ziyarətdən ibarətdir. İslamda həccin 18 vacib əməli varsa da, yezidilikdə həm məkan, həm də ayınlar çox fərqlidir. Eyni ilə müsəlmanlarda olduğu kimi yezidilər üçün edilməsi vacib olan dini və milli bir vəzifə həcc ziyarətidir. Şeyx Adiyin nəşinin qoyulduğu sandığı üç dəfə

təvaf edib, qaidəyə üz sürtən hər yezid "hacı" olmuş sayılır. Şeyx Adiyin Laleş Vadisindəki dağın ətəyində olan bu məbədinə Sırat Körpüsü deyilən bir körpüdən keçərək gedən yezidilər, məbəddə olan və "zənzəm" adını verdikləri su ilə uşaqlarını baptiz edirlər. Bu həcc mərasimi; çaylarda yuyunma, bayraqların yuyunub baptiz edilməsi, rahiblərin rəqsləri, müqəddəs qəbul edilən məzarlara şam yandırılması, qurban kəsilən öküzün ətinin paylanması, xüsusi yeməklərin yeyilməsi və sairə qeyd olunur. Ayrıca bir həcc isə şəxs adları verilən tut ağaclarını ziyarət etməkdən ibarətdir. Müqəddəs vadinin heç bir yerində ayaqqabıyla gəzilməz, qadınla cinsi əlaqə yaradılmaz və içki içilməz.

Hüseynqulu Məmmədlinin araşdırmalarına görə yezidilərin mənşəyi və tarixi ilə əlaqədar konkret və dəqiq bir məlumat və sənəd mövcud deyil. Yezidilik inancının yaradıcısı Şeyx Adiy özü "Adavilər" təriqətinə mənsub olmuşdur. İraqın Mosul vilayətinin şimal-qərbində Şeyx Adiyə sitayişxanə və onun yanında qazılmış dərin quyu müqəddəs ziyarətqahları hesab olunur. Hər bir yezid üçün həyatında ən azı bir dəfə olmaqla bu ziyarətqaha və müqəddəs quyunun (zənzəm quyusu) pərəstşinə gəlməsi vacib hesab olunur.

Yezidilikdə bir maraqlı ayın da xristianlıqdan gəlmə olan baptizmdir. Yezidi uşaqları doğulduqdan 40 gün sonra bəzi yerlərdə doğumun ilk həftəsində Pirlər tərəfindən Şeyx Adiyin məbədinə zənzəm suyuna üç dəfə salınaraq baptiz edilir. Laleşdən kənarda yaşayan yezidilər üçün buradan gətirilən baptizm suyundan istifadə olunur.

Yezidiliyə yəhudilikdən gəlmə olan və müsəlmanların da qəbul etdikləri sünnet ayini çox mühüm hesab olunur. Uşaq baptiz edildikdən bir həftə sonra baptizmi edən Şeyx və ya Pir tərəfindən sünnet edilir. Bu adətə, Şimali İraqda "karif" deyilməklə, yezidi uşağı qonşu və ya dost bir müsəlmanın kirvəliyi ilə o sünnet olunur. Kirvəliyin yezidilərdə çox əhəmiyyətli yeri var. Başqa dindən olanların kirvə seçilməsi ilə o dinin mənsubları ilə dostluq körpüsü yaradılmalı, düşmənçilik edilməməli, heç vaxt ədavət aparılmamalıdır. Yezidilikdə ölüm və cənazə ilə bağlı mərasimlərin də fərqli cəhətləri mövcuddur. Ölünün qiymətli paltarlarını bir ağac parçasına geydirib, bəzədildikdən sonra ətrafında fırlanırlar.

(Ardı var)

Fransa nəşri: "Ermənistan - gələcəyi olmayan ölkə"

24 yaşlı erməni: "Mən ölkəmə nifrət edirəm, uşaqlarımın burada böyüməsini istəmirəm"

"Nəzarət altında olan iqtisadiyyat, insan hüquqlarına müdaxilə və Azərbaycanla müharibə riski - bütün bunlar hər il on minlərlə erməni öz ölkəsindən getməyə məcbur edir. Ölkədə qalanlarda isə ümitsizlik hökm sürür. Bütün bunlara baxmayaraq, ölkədə dəyişikliklərə müəyyən mənada ümid verən vətəndaş hərəkatları yaranır". ANS PRESS-in məlumatında Fransanın Slate.fr nəşrinə dərc olunan "Ermənistan - gələcəyi olmayan ölkə" yazısında belə deyilir.

Müəllif Rusiyanın miqrasiya xidmətinin qarşısındakı növbədən də yazır. Onun sözlərinə görə, hər gün onlarla adam saatlarda Günəşin altında gözləyir ki, Rusiyada işləmək üçün viza almaqdan ötrü növbə gözləyir. "Atmosfer gərgindir və mühacirət gözləyənlər suallarımıza cavab verməkdən yayınırlar. 1991-ci ildə Ermənistan müstəqilliyini eln edəndən ölkəni milyondan artıq adam tərk edib".

50 yaşlı Sarkis (ad şərtidir) fransız jurnalistlə söhbətə razılıq verib. Amma bir şərtlə ki, adı açıqlanmayacaq. "Mən Ermənistandan kefidən getmək istəmirəm. Burda vəziyyət dəhşətlidir. Mən mətbəx qururam və çox az pul qazanıram. Rusiyada ailəmi dolandırmağa

yetəcək qədər pul qazana bilərəm", - Ermənistanı tərk etmək istəyən vətəndaş bildirib.. Ermənistanın Miqrasiya Xidmətinin reisi Qaqik Yeqanyanın sözlərinə görə, 2010-cu ildə ölkəni 28 min 960 nəfər tərk edib. Əgər nəzərə alsan ki, Ermənistanın əhalisinin sayı rəsmən 3,1 milyon nəfər göstərilir, hər bir emiqrant böyük itkidir. Fransız

nəşri iddia edir ki, Ermənistanda rəsmi rəqəmlərdə əhalinin sayı şişirdilmiş göstərilir. Əslində, bu ölkənin əhalisinin sayı 3 milyon nəfərdən azdır.

Demoqraf və iqtisadçı Ruben Yeqanyan isə BMT-nin tapşırığı ilə demoqrafik problemi araşdırmaqla məşğuldur. Onun proqnozları isə çox qaranlıq gələcəkdən xəbər

verir: "Nikbin proqnozlara görə, 50 ildən sonra ölkə əhalisinin sayı 100 000-200 000 nəfər azalacaq. Daha realist ssenariyə görə isə bu rəqəm 500 000-600 000 nəfər təşkil edəcək. Bədbin proqnozlardan isə danışmağa belə dəyməz".

Fransa nəşri Ermənistan-dakı iqtisadi, sosial və siyasi ölgünlükdən də yazıb. 2008-2010-cu illərdə bu ölkədə 270

7 faiz təşkil edəcək. Bu isə müşahidəçilərdə heç bir ümid yaratmır.

Beynəlxalq münasibətlər üzrə mütəxəssis Qaidz Minasyanın sözlərinə görə, iqtisadi inkişaf əhalinin həyatına təsir edə biləcək qələr yüksək olmayacaq. Bunun üçün azı 10 faizlik artım qeydə alınmalıdır. Məsələ burasındadır ki, iqtisadiyyat oliqarxların əlindədir, ölkəni korrupsiya və qara bazar idarə edir. Vergi ödəmələri böyük deyil. Fransa nəşri yazır ki, doğrudan da bir ovuc rus və erməni iş adamı ölkə iqtisadiyyatını əlində cəmləşdirib. Yerli istehsalçılar ittifaqının sədri bildirib ki, son 10 il ərzində oliqarxlar 200 milyon dolları gizlədiblər. Bundan başqa, siyasi və iqtisadi elitənin sıx əlaqələri Ermənistanı Transparency International korrupsiya reytingində 182 ölkə arasında 129-cu yerə gətirib çıxarıb. Slate.fr nəşrinin yazdığına görə ölkədə repressiya hökm sürür. Hakimiyyətin repressiyalarından xilas olmaq üçün 2011-ci ildə 3600 erməni Fransadan sığınacaq istəyib.

Fransa nəşri Dağlıq Qarabağ müharibəsindən də yazıb: "Ermənistan Dağlıq Qarabağın (erməni əhalinin üstünlük təşkil etdiyi Azərbaycan ərazisi) kimə məxsus

olması məsələsində münacişədirlər. 1987-1994-cü illərdə müharibədə azı 20 000 nəfər ölüb. İrəvan və Bakı hələ də sülh müqaviləsi imzalamayıblar və bir-birlərini hər gün atəşkəsi pozmaqda ittiham edirlər. Sentyabrın əvvəllərində Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyan müharibə elan etməyə hazır olduqlarını bəyan edib".

"Əhalinin böyük hissəsi doyunca yeyə bilər. Amma onların ümidi yoxdur ki, uşaqları valideynlərindən yaxşı yaşayacaqlar. Gələcəyə olan inam güclü külək qarşısındakı ağac kimi yerlə bir olur", - demoqraf və iqtisadçı Ruben Yeqanyan deyir. Yerevan akvaparkında işləyən 24 yaşlı Lilitin dedikləri isə əhalidəki fatalizmin bariz nümunəsidir: "Mən ölkəmə nifrət edirəm. Bizim rəhbərlik yalnız öz kisəsini doldurmağın qayğısına qalır. Mən uşaqlarımın burada böyüməsini istəmirəm. Onların Ermənistan-da gələcəyi yoxdur".

Qadın Avropaya köçmək arzusundadır. Lakin bunun üçün viza ala bilmir. Ona görə də ərinin ilin bir neçə ayını işlədiyi Rusiyaya uz tutmalı olacaq. Ermənistanda doğum səviyyəsinin enməsi də gələcəyə inamsızlığın mənzərəsidir. Əgər SSRİ-nin süqutu dövründə hər qadına 2,5 uşaq düşürdüyü, indi bu rəqəm cəmi 1,7 təşkil edir. "Fəlakət ondadır ki, bizim gənclər üç, hətta dörd uşaq istəyir. Lakin iqtisadi vəziyyət üzündən bir, ən yaxşı halda iki uşaq kifayətlənməli olurlar", - demoqraf Ruben Yeqanyan deyir.

anspress.com

MTN-dən ASALA-nın terror hədələrinə cavab

Son zamanlar erməni terror təşkilatı ASALA Azərbaycan diplomatlarını, xaricdə təhsil alan azərbaycanlı tələbləri hədələyir. Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) ictimai əlaqələr mərkəzinin rəhbəri Arif Babayev bununla bağlı APA-nın sorğusuna cavab verib.

- Erməni terror təşkilatlarının Azərbaycanın diplomatlarını, eləcə də xaricdə təhsil alan Azərbaycan vətəndaşlarını hədəfə alması, terrorla təhdid

olunur.

- Sualımızı bir az da konkretləşdirmək istərdik, Ermənistanın terror hədələri ilə əlaqədar konkret nə tədbirlər görülür?

- Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi ölkəmizə qarşı bütün mümkün

ra, onun bütün forma və təzahürlərinə qarşı qəti mübarizə aparır. Ölkəmiz hazırda beynəlxalq antiterror koalisiyasının da ən fəal üzvlərindəndir. Terror niyyətinə düşən, belə təhlükəli aksiyaları və ya aktları planlaşdıranlara xəbərdarlıq etmək istərdik ki, hər hansı düşülməmiş, səhv addım, yaxud buna cəhd onlar üçün sonun başlanğıcı olar.

Bir hədd anlayışı var. Kim bu həddi aşarsa, gecikmədən öz üzərində Azərbaycan xalqının böyük nifrətini və qəzəbini hiss edəcək.

təhlükə və təhdidləri diqqətlə izləyir, təhlil edir və lazımı preventiv fəaliyyət istiqamətləri üzrə tədbirlər həyata keçirilir. Bir məqamı da xüsusi vurğulamaq yerinə düşərdi.

Sülhsevərliyi, tolerantlığı və humanistliyi ilə bütün dünyada tanınan Azərbaycan xalqı və dövləti uzun müddət özü terror-dan əziyyət çəkib və daim terro-

Azərbaycanı terrorla hədələyənlər bu cür istəyi nəinki ağıllarından keçirməməli, hətta belə həssas məqamda bundan müəyyən məqsədlər güdə biləcək üçüncü, yaxud dördüncü tərəfin də məkrli niyyət və planlarının qarşısının alınmasında özləri maksimum dərəcədə maraqlı olmalıdırlar.

Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti (ARDNŞ) Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) istismara qəbul aktını almış istənilən hündürlükdəki binanı bir həftə ərzində qazlaşdırmağa hazırdır.

"APA"-nın məlumatına görə, bu barədə ARDNŞ prezidenti Rövnaq Abdullayev bildirib. O, yeni binalara qaz verilməməsinin təhlükəsizlik məsələləri ilə əlaqədar olduğunu bildirib: "Bəziləri soruşur ki, binalara işıq və su verilibsə, qaz niyə verilmir?"

İcra Hakimiyyəti, Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Dövlət Neft Şirkətinə bu məsələnin 2013-2014-cü illər ərzində həll edilməsi tapşırılıb.

R.Abdullayev bildirib ki, qaz təminatının genişləndirilməsi ilə

"GÖYDƏLƏN"lərə QAZ VERİLMƏSİNİN ŞƏRTİ AÇIQLANDI

Çünki işıq və su partlamır, amma qaz partlaya bilər. Belə hadisə olanda isə məsuliyyəti ARDNŞ-ın üzərinə düşür. Ona görə də nəzarətə qurumun bu binanı qəbul etməsi barədə aktı olsa, biz qorxusuz həmin binaya qaz verə bilərik".

Qeyd edək ki, prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi "Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012-2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı"nda Bakı Şəhər

bağlı dövlət başçısının ARDNŞ-a da tapşırıqları var və şirkət hündür binaların qazlaşdırılmasında maraqlıdır: İlkmən varsa, niyə də qazlaşdırılmayıb? ARDNŞ bizneslə məşğuldur və nə qədər çox abunəçiyə qaz verilsə, o qədər də yığım artacaq. Amma qaz təhlükəli məhsul olduğuna görə dövlət sənədi olmadan onu verə bilmərik».

APA

Şamil dəlidağın söz incilərindən

*Mən onda şerimə şer deyərəm,
Oxucum ətrini qoxlaya bilsə.
Mən onda şerimə şer deyərəm,
Düşmənin gözünü oxlaya bilsə.
(Şamil Dəlidağ)*

Deyirsən

Ay qız, səndə nə müddətdir gözüm var,
Söyləməyə sinəm dolu sözüm var.
Ürəyimdə alovum var, közüm var,
Amma sənsə gör bir nələ deyirsən,
Necə danım, xatirimə dəyirsən.

Sübh çağdır, qayıdırsan bulaqdan,
Yerişini tanımışam uzaqdan,
Dayanmışam dar cığırda bayaqdan -
"Yol ver keçim, adam gələr", - deyirsən,
Necə danım, xatirimə dəyirsən.

Dayanmayıb tez ötürsən yel kimi,
Hicran dərdi coşa gəlir sel kimi.
Soruşanda "göndərimmi elçimi?"
Gülümsəyib "anam bilər" deyirsən,
Axı, mənim xatirimə dəyirsən.

Çəkər

Gözəl, hüsnündəki o gözəlliyə
Baxsa, gül-çiçək də xəcəlaət çəkər.
Bəs onda de görüm bu yazıq canım
Mən sənə baxanda nə halət çəkər?

Qamətin dastandır dildə, ağızda,
Görsə səni Şirin - o pəri qız da,
Gözəllər hesabı olan kağızda
Öz adı üstündən qara xətt çəkər.

Həsretin çoxunu eylədi xəstə,
Hər rəssamam deyən düşsə də qəsdə-
Gözəl camalını ağ kağız üstə
Rəfaeldə olan məharət çəkər.

Amandır, Şamili eyləmə sayıl,
Gözün can almağa hamıdan qayıl.
Mən də can alanam deyən əzrail -
Bircə baxışından xəsarət çəkər.

Yazılmış

Gözəl, baxışından roman oxudum,
Dərdlərimə orda çarə yazılmış.
Yalvarıb gözümdən aman oxudum,
Gör mənim taleyim hara yazılmış?

Sən gülümsə - atım qəmi, kədəri,
Qası çatsan - dərdir olmaz qədəri.
Gözlərin - bəxtimin ömür dəftəri,
Ora həm ağ, həm də qara yazılmış.

Sənsən mənim arzum bu yer üzündə,
Naz etmə, bilirsən bunu özün də.
Bilmirəm nədənsə ala gözümdə
Şamili çəkərəm dara! - yazılmış.

Sən oldun

Gedən, ayaq saxla, könlümün quşu
Çox gözib dolandı, məkan sən oldun.
Elə ki, istədim çıxam yoxuşu,
Yorulan vaxtımda təkən sən oldun.

İlqarın yolunda keşikdə durdun,
Ona səmt gələnin gözümdən vurdun.
Qəlbimdə dağ kimi bir qala qurdun,
Axırda uçurub sökən sən oldun.

Yatırdıb, yuxudan vaxtsiz oyatdın,
Verdiyini ilqarı şöhrətə satdın.
Eşqin şərbətini mənə uzatdın,
Əlimə çatmamış tökən sən oldun.

Gözlərin yad kimi üzümə baxdı,
Elə bil qəlbimdən qara qan axdı.
Atamın saçının qarqara vaxtı,
Başımda ağ tükü ökən sən oldun.

Şamili tullayıb yaxmışdın xına,
Səni də atdılar, özünü qına.
Qəlbini qərç etdin qəm dəryasına,
Dərdin böyüyünü çəkən sən oldun.

Bildir

Qoy sənə pir deyib yapışım a dağ,
O gözəl, çeşməndən içibdi bildir.
Qoy üzümü sürtüm üzünə yolaq,
O gözəl bu yerdən keçibdi bildir.

Səndə qalan ətri olub həyanım,
Ondan məst olmuşam, çətin oyanım.
Qoy üstündə boynu buruq dayanım,
Yar burda boynunu bükübdü bildir.

Həsretini necə dözüb çəkim mən,
Belə dərde sanma ollam həkim mən.
Qoy üstündə quşa dönüb səkim mən,
Yar da kəklik kimi səkibdi bildir.

Bir gülünü qoysam gözümün üstə,
Şamiləm, sağalıb olmaram xəstə.
Qoy mən onu seçim, canımı istə,
Yar da sonalayıb seçibdi bildir.

Sağallam

Bir canandan ötrü canım can verir,
Əhvalımı xəbər alsın, sağallam.
Ya yuxuda görsəm o dərman verir,
Ya da məni yada salsa, sağallam.

Taleyin ulduzu nurunu saçsa,
Qəlbini gizlicə əksimsə açsa,
Ona oğrun baxıb dodağı qaçsa,
Şirin xəyallara dalsa, sağallam.

Yolum düşsə bir vaxt gəzdiyi bağa,
Mən səcdə qılaram həmin torpağa.
Əlim dəysə, əli dəyən yarpağa,
Mənə bu bəxt nəşib olsa, sağallam.

Hanı mənim kimi qəlbi yaralı,
Cəsədim qalıbdı candan aralı.
Yönü bəri baxıb o dağ maralı,
Uzaqdan qeydimə qalsa, sağallam.

Bir ot bitərdimi olmasaydı su?
Yarsız bar verərmi qəlbin arzusu?
Şamilin ölməyə çoxdu qorxusu,
Başım üstə kirpik çalsa, sağallam.

Etibarsız

Sitəmindən "a" yazıldı
Sinəmdəki "yar" yanına.
Səni gördüm dilimdən "sız"
Düşdü "etibar" yanına.

"Yüz" önündən "bir" silindi -
Sevincin sayı bilindi.
Gözlərimdə, ay qız, indi
"Tər" gəlibdir "tər" yanına...

Sən dolanıb gəzdin yandan,
Şamil oldu sinəsi qan,
Bülbül uçub gülüstandan
"Ğa" qonubdur "qar" yanına...

Yerinə

Qız, qəlbini neyləmişən,
Qoymusan bir daş yerinə?
Əyri qılnc bağlamısan,
Söylə, niyə qaş yerinə?

Zülmət etmə al səhəri,
Saç nurunu, gözəl pəri.
Mənə acı, tünd zəhəri
Gəl yedirtmə aş yerinə.

Qoy qımına kirpik oxu,
Sən Şamilin varı - yoxu.
Ürəyini açıb oxu,
Qan axıtma yaş yerinə.

Gül incə

Təbibim ol, yetiş qəlbin dadına,
Niyə məni döndərirsən gülüncə.
Acı sözün ləzzəti nə, dadı nə?
Ağla barı, əhvalıma gülüncə.

İnan, heç nə yazılmayıb alına,
Bəxt bazarda satılarmı, alına?
Fərq qoymaram ağ rənginə, alına,
Əgər olsa çiçək incə, gül incə.

Ömür keçib olarsan bir qarı, yar,
Gəl güvənmə ag üzünə, qarıyar.
Xoş sözünlə buzu ərit, qarı yar,
Gəl Şamilə danış incə, gül incə.

Mən nəçiyəm ki...

Nə desən baş üstə, dilinə qurban,
İxtiyar sənindir, mən nəçiyəm ki.
Söylədin -yaylağa gedək, - a ceyran,
O dağlar sənindir, mən nəçiyəm ki.

Eşqin odu kimi köz ola bilməz,
Gözlərinə bənzər göz ola bilməz.
Canım lazımdırsa söz ola bilməz,
Gəl apar, sənindir, mən nəçiyəm ki.

Bir gözüm lazımsa - cütünü verrəm,
Paranı istəsən - bütünü verrəm.
Evimiz uça da sütünü verrəm,
Nəyim var sənindir - mən nəçiyəm ki.

Nə deyirəm

Olub keçənləri sovrub yelə,
Atırsan sən məni, at, nə deyirəm.
Ox nə lazım bircə kəlmə "yox" ilə
Qatırsan torpağa, qat, nə deyirəm.

İlqarın sınıanıb boranda, çəndə,
İnanmıram səni salalar bəndə.
Qara bulud olub məni görəndə
Çatırsan qaşını, çat, nə deyirəm.

Dilədim bəxtimiz gül kimi açsın,
Eşqimiz könülə nurunu saçsın.
Qəm bizi görəndə baş alıb qaçsın,
Hökm et taleyimə yat, nə deyirəm.

Amandır, inanma hər yetən sözə,
Gəl oturaq, giley eylə üz-üzə.
İxtiyar sənədir, dəyər-dəyməzə
Satırsan Şamili, sat, nə deyirəm.

Kimi

Qəlbimin eşq hörgüsündə,
Bəxtim deyib hörəm kimi.
Ürəyimin güzgüsündə
Əks eyləyə, görəm kimi.

Sənə dedim: - Yar, qan oldu,
Tufan qopdu, boran oldu.
Könül evim yarğan oldu,
Dağ dilləndi: - Dərəm kimi?

Dəlidağın gül fəslisən,
Gözəlliyin yüz mislisən.
Vallah yəqin sən Əslisən,
Mən yanırım Kərəm kimi.

Biri nə?

Üç gözəli bir çəməndə görmüşəm,
Biri güldü, biri çiçək, biri nə?
Birisinə üç hədiyyə vermişəm,
Biri candı, biri ürək, biri nə?

Bir talada həm tikan, həm lala var,
Kimdir deyən sökülməmiş qala var?
Yer üzündə üç dağdan bəla var,
Biri seldi, biri külək, biri nə?

Dost zəhrini şərbət kimi içmişəm,
Mən Şamiləm, çoxqun sellər keçmişəm.
Bu dünyada mən üç arxa seçmişəm,
Biri eldi, biri çörək, biri nə?

Döndərər

İgidi söz, kababı köz
Yandırıb külə döndərər.
Söz qanarı bircə kəlmə,
Nazlıdib milə döndərər.

Ox süzərmi yay olmasa?
Dərya olmaz, çay olmasa.
Yar, yarına tay olmasa,
Hər günü ilə döndərər.

Hikmətdirmi arı şanı?
Şamil, onda hünər hanı?
İnsan əli boz tikanı,
İstəsə gülə döndərər.

Nəriman
Əyyub

ANA, AY ANA

Bugünkü tarixdə tutuldu gözün,
Bir daha baxmadın fani cahana.
Qurtardı ağzında sonuncu sözün,
Dəyişdin dünyanı ana, ay ana.

Yatdığın çarpayı indi boş qalıb,
Çarpayın sənsizdi, artıq qocalıb.
Baxdıqca qəlbimi xəyala salıb,
Sənsiz rast gəlmişəm çənə-dumana.

Evimdə səslənmir ana kəlməsi,
Gəlmir qulağıma ananın səsi.
Kəsilib üstümdən onun kölgəsi,
Baxıram həsrətlə mən yana-yana.

Yuxuda görürəm, tez oyanıram,
Baxıram yuxudur və odlanıram.
Əzəldən anamı Məkkəm sanıram,
Artıq gedə bilməyirəm Səlyana.

Çünkü orda son nəfəsi kəsildi,
Kəsilən an Bəsti onu tez bildi.
Məğrur başı tez üstünə əyildi,
Onda qəlbi düşdü oda-tufana.

Getmir qulağımdan o söhbətlərin,
Məni düşündürür dərin-dərin.
Gedər gəlməz oldu sənin səfərin,
Getməyin dərd oldu Milli Nərimana.

05.02.2011

DƏRD DAŞIYAM

Mən dünyanın dərd daşıyam,
Qara daşım göyərəmməz.
İstəyirəm çox yaşiyam,
Kimsə etməz məni əvəz.

Göyerməyib qara daşı,
Musa Yaqub yaxşı deyib.

Görmüşəm mən hər savaşı,
Qəmlər məni xeyli əyib.

Vaxtsiz itirdim atamı,
Fikir çəkdim için-için.
Dəyişdi ağzımın tamı,
Biçə bilmədim mən biçin.

Cavan ikən ata oldum,
Bildim nədir ata olmaq.
Dərdləri çəkdiyə soldum,
Çətin olur cavan qalmaq.

Bir də cavan qardaş dərdi,
Dərhal ağartdı başımı.
Gördükçə mərdi-namərdi,
Zəiflətdi yaddaşımı.

Yenə şükür Allahıma,
Hələlik yaşadır məni.
Arxayınam Pənahıma,
Əşitmirəm hər deyeni.

07.08.2011

DEYİLSƏN

Niyə soruşmursan, ay etibarsız?
Sən mənim yadımdan çıxan deyilsən.
Nə mən cavan oğlan, nə sən cavan qız,
Bilirəm heç kimə baxan deyilsən.

Əqifər babayam, sən isə nənə,
Sevmişəm, sevirməm, sevəcəm yenə.
Gözəllər göz edib baxdıqca mənə,
Onları başıma qaxan deyilsən.

Səndə ki sevirsen mən sevən kimi,
Sən idin qəlbimin daim hakimi.
Daimi baxmısan mənə səmimi,
Baxsan mənə eynək taxan deyilsən.

Gözəlliyn çıxa bilməz yadımdan,
İstifadə eyləmişəm odumdan.
Xoşun olub daim mənim adımdan,
Heç kimin yanına axan deyilsən.

Gözəlim, unutma şair Nərimanı,
Sənə qarşı daim qaynayıb qanı.
Sən onu əbədi sevgilin tanı,
Onsuz da yandırıb, yaxan deyilsən.

02.08.2011

Tariyel
Küskün

YAŞADAQ BİZ BU MİLLƏTİN QÜDRƏTİN

Zəmanənin üzü dönsün, əyilsin,
Yatanlarım yuxulardan ayılsın.
Kürd qeyrəti hər tərəfə yayılsın,
Xatırlayaq babaların qeyrətini,
Yaşadaq biz bu millətin qüdrətini.

Çıxarıbdı çox gədələr yadından,
Utanc duyur babasının adından.
Fərqi yoxdu saçı kısıq kadından,
Geyinibdi dar şalvarı əyninə,
Yeridibdi axmaqlığı beyninə.

Çoxalıbdı özgə adla yaşiyən,
Gədəliyi şərəf kimi daşıyan.
Vicdanını, qeyrətini boşuyan,
Qürurlanır bu adından, sanından,
Qeyrət axmır damardakı qanından.

Yıxılıblar kişiliyin atından,
Dırnaq qopub, ayrılıbdı ətindən.
Xəbəri yox keçmişindən, zatından,
Əcdad bilir çaqalları, tülkünü,
Unudubdu öz əslini, kökünü.

Küskün, sözü deməlisən qanana,
Vicdanının keşiyində durana.
Haram olsun öz əslini danana,
Çox çətindi beqeyrətdən danışmaq,
Mümkün deyil şərəfsizlə barışmaq.

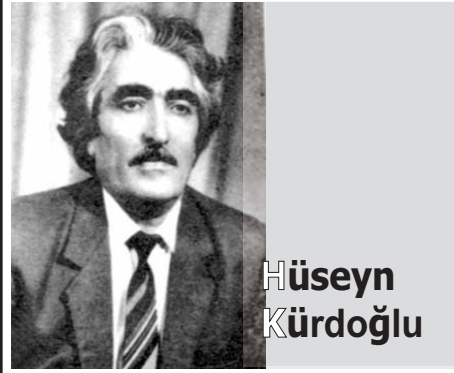
YALAN DÜNYASAN

Nadanı, namərdi göz üstə tutan,
Mərdi taptalayan, nadan dünyasan.
Yaxşını verirsen, namərd əlinə,
Yaxşını yamana satan dünyasan.
Yetim- yesirləri əzib, talayan,

Düz söz danışanı, oda qalayan.
Şeytan övladını öpüb, yalayan,
Dar gündə dadına çatan dünyasan.
Yaxşıya göz yumub, ağız büzəni,
Məzlumu, yazığı yıxıb, əzəni,
Şərəfin taptayıb, arsız gözəni,
Qaldırıp baş üstə, tutan dünyasan.

Yaxşını, yamanı qanan insanın,
Düzlükdən, düzlərdə qalan insanın,
Həyatı məhv olmuş, talan insanın,
Dərdinlə qəlbində bitən dünyasan.
Qananı, qammaza möhtac edənsən,
Ananı, anmaza möhtac edənsən,
Yananı, yanmaza möhtac edənsən,

Yaxşını odlara atan dünyasan.
Küskün düz danışma, düzdə qalarsan,
Səni odlayarlar, odda yanarsan.
Elə sındırlar, haqqı danarsan,
Düzü, düz bilməyən, yalan dünyasan.

Hüseyin
Kürdoğlu

VƏTƏNDAŞ

Neçə min ildirsə xalqımın yaşı,
O qədər zamanın vətəndaşıyam.
Göy yaylağım oldu dağların başı,
Şirvanın, Muğanın vətəndaşıyam.

Dəyə də, muxru da, saray da qurdum,
Azğın yağların ağzından vurdum.
Uca dağlarım ilə yanaşı durdum,
Yenilməz məkanın vətəndaşıyam.

Xan Arazın oğlu, şah Kürün oğlu,
O Qorqud ozanım, o qoç Koroğlu.
Yerlərə yaraşlıq, göylərə bağlı,
Nə qədər dastanın vətəndaşıyam.

Savalan, Dəlidağ, İşıqlı, Qırxqız,
Çiyindən parlayır günəş, ay, ulduz.
Dənizim, çayım da yaşamaz odsuz,
Mən Azərbaycanın vətəndaşıyam.

Gərək Nizamiyə dünya baş əyə,
Şer qürurlandı Füzuli deyə.
Bu yerdə zəkalar ucaldı göyə,
Mən elmin-ürfanın vətəndaşıyam.

Vətəndaş şöhrəti ağırdır, ağır,
Bu yola güllə də, mermi də yağır.
Dünyaya bir günəş yurdumdan doğur,
Bütün bu dünyanın vətəndaşıyam.

Səsi haqq səsidir qocaman tarın,
Kamanım çağlayır hey narın-narın.

Ədalət saziylə tufan qoparsın,
Bu sazın, kamanın vətəndaşıyam.

Burda açar gülü min bir diləyin,
Siz də Kürdoğludan şer diləyin.
Bu suyun, torpağın, odun, küləyin,
Bu göy asimanın vətəndaşıyam.

3.5.2000

YENİLMƏYƏN BİR BAYRAĞA DÖNDÜNÜZ

Yatın bu dağ sinəsində şəhidlər,
Sinəmizdə çarpaz dağa döndünüz.
Qış gecəsi zülmət ilə döyüşdə
Gur məşələ, şam-çırağa döndünüz.

Nə gördünüz məkri yer üzündə,
Kül oldunuz alovunda, közündə.
Anaların, bacıların gözündə
Qan qarışıq bir bulağa döndünüz.

Ölməyəcək yaralanmış bu məslək,
Məzarınız tərə-tərə al çiçək.
Doğuldunuz bu torpağın eşqitək,
Şəhid kimi bu torpağa döndünüz.

Zaman duya, dünya bizi dinləyə,
Ürəyimiz nişan oldu gülləyə.
Bakımızda yeni, ülvi Kəbəyə,
Qarabağda uca dağa döndünüz.

Qanımızda kükrəyəcək odunuz,
Qızıl qanla qara ləkə yudunuz.
Azadlığa dastan olmuş adınız,
Bu kitabda min varağa döndünüz.

Ziyarətə dalğa-dalğa sel gələr,
Gün olar ki, Təbrizdən də el gələr.
Yurdumuzdan qaçar qara kölgələr,
Od yurdunda gur ocağa döndünüz.

Tanıdaraq qaniçenin həddini,
Uçurdaraq mənəməliyin səddini.
Qoy xalqımız düzəltsin öz qəddini,
Yenilməyən bir bayrağa döndünüz.

Bakı, 17.02.1990

CELLAD CİLLER

Dür, dür here, nezêrine, em lal nabin,
Lawê Zal in, pêş te tu car em xar nabin.
Elba sebrê tijî bûye, meleqîne,
Rastî namre, dîrok dijî, ev yeqîne.
Ser vê axê şêr digerin, kaf-kûn meke,
Xwîna neheq ber dergê me vala meke.
Em birane, cîkî jîne, nav qurna da,
Pêş neyara me şer kiriyê, cîkî, hevra.

Çerxa zemîn paşta mede, bisekine,
Dêlegûrî, namûs, şeref boy te tune.
Behr dikele, pêl rabûne, pêşiyê derê,
Ba nikare bileqîne ji cî zerê.
Xwezil kezav, sek bavê te nexuliqya,
Zikê dayka te wede zûtir biqelişya.

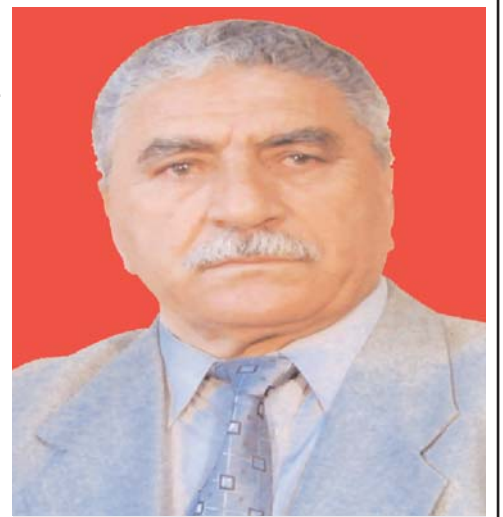
Te werkiryê welatê me libasê sor,
Nav renga da pir bedewe tim rengê sor.
Sor – azayî; sor – mêranî, serkevtîye,
Kurd aqile, Kurd mêrxase, ne kotîye.
Haveynê te zikirmewte, nişa zûlmê,
Îdî bese bixapînî tu vê dinê.

Ser lêvên te «demokrasî», tim «biratî»,
Kêr-kirinen te xeza, qetl, mixenetî.
Qurna bîsta xilaz dibe, me vegere,
Xaliq îcar em dîtine, me dîr here.
Îro deme, em natirsın, hatiye firset,
Heta kengê dilê me da wê bijî hesret.

KURDİM

Berê Zerdeşt, paşê bûme musulmane,
Ez bûm kole, min unda kir zar-zimane.
Dinya, alem, halê m zane, tişt nabêje,
Musulmanî nav êgir da min dipêje.

Musulmanî min alîya, bûme hîro,
Ezabê wê dikişînim, heta îro.

Barîyê Bala

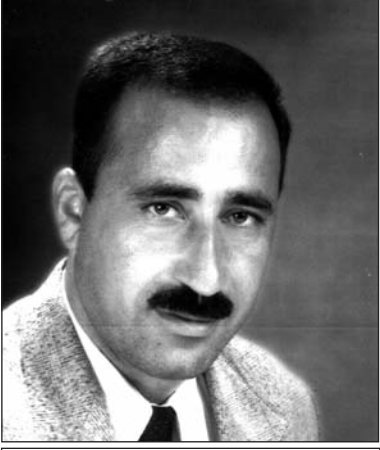
Ez kor kirim, avîtime qulça, dera,
Welatê min kirin çar par, hovî-hara.

Bê tifaqî kir nava me, li me şa bû,
Bırakujî me ra anî, nav me cî bu.
Ez bûm İslam, birê m Êzdfî, rê me firq kir,
Pêş neyara tev şerkin, ji me dîr kir.

Ser sîcadê em bûne dil, boy cînetê,
Welatê me bû goristan, girî ketê.
Daka, xûşka reş girêdan, law zû mirin.
Bav-dê kuştin, hebûna me hemû birin.

Hecî hatin, ayet xandin, awaz-awaz,
Gel pêş wana timê mêl bû, kire pêşwaz.
Dînya İslam, Mekk, Medîne wan pesinî,
Me veşartin qeyd-zincîrêd sar-hesinî.

Melle rabûn nolî kariyê pey baranê,
Şêxa gotin tiverikin em vê dunê.
Kêr-kirinê musulmanîyê boy me bûn ev,
Rojên şeveq, pêş me kirin wê tarî, şev.

Rəfayıl Mayıl

Dağların

Mənim səcdəgahım, mənim pirimdi
Müqəddəsdi mənə daşı dağların.
Canımdı-gözümdü, nazlı pərimdi,
Buluddan nəm çəkir başı dağların.

Saf havası,suyu dönüb loğmana,
Can verən xəstəni götürər cana.
Yazı,yayı,payız fəslə bir yana,
Üstəlik gözəldi qışı dağların.

Bahar fəslə məskən olur elata,
Məndən ötrü oba ana, el ata.
Baxanda bənzəyir toya-büsata,
Gəlir el-obadan xoşu dağların.

Yolları dolanıb qalxır yaylağa,
Möcüzədi baxsan hər bir oylağa.
Gül-çiçək xoşgəldin deyir qonağa,
Qədrini nə bilir naşı dağların?!..

Səmasında qartal, gülündə bülbül,
Meşəsində meyvə, zəmidə sünbül,
İlahi verməsin heç vaxt tənəzzül,
Dərddən çatılmasın qaşu dağların.

Yayda qardan başı çalma çalıbdı,
Sanki bir qocadı fikrə dalıbdı.
Rəfayıl, illər yola salıbdı,
Bəlli deyil bizə, yaşı dağların.

Deyil

Min təbib tökülsə, loğman gəlsə də,
Əqidəsi çürük sağalan deyil.
Qurumuş səhraya suyu töksən də,
Dərya ola bilməz çağlayan deyil.

Min nəsihət versən zət qırığa,
Ədəbdən, ərindən çıxar qırığa.
Yarandan qan gəlsə, əgər sarığa,
Xəbiş onu görsə, bağlayan deyil.

Aqıl olan dayaq durar elinə,
Uymaz bədzatların fitnə-felinə.
Yuvanı versələr, şərin selinə,
Haqdan tikilibsə, laxlayan deyil.

Rəfayıl, nəzər yetir əslinə,
Səs verəndə səs ver haqqın səsinə.
Bədcins övlad, töhmət olar nəslinə,
Ata, baba yolun saxlayan deyil.

Bir gün

Sən pisliyə yaxşılıq et ,
Pis xəyala dalar bir gün.
Vəfasız vəfalı ol
Qansa, ağla dolar bir gün.

Ağlı kəmlər yalan deyər,
İradəsiz özün öyər.
El malını harın yeyər,
Boğazında qalar bir gün.

Hər yetənlə düşmə bəhsə,
Nadan sözü yozar tərsə.
Kim sirrini yada versə,
Özün oda salar bir gün.

Xeyir gəlməz qərəz kinlə,
Şirin danış acı dillə.
Aqıl sözün dərin dinlə
Sənə dayaq olar bir gün.

Rəfayıl, gəl hər bir an,
Nə qazansan halal qazan.
Vəfa umma bu dünyadan,
Verən canı alar bir gün.

Bilmirəm

Məni səhralara salıbdı dərddin,
Məcnunam geriye dönə bilmirəm.
Gözəlim, eşq odun sən mənə verdin,
Kərəmdən betərəm, söne bilmirəm.

Camalın nur verir günəşə,aya,
Yalvarıram gələnlərə,aya.
Həsərdən göz yaşım dönübdü caya,
Axıb gedir hansı yana bilmirəm.

Xəstə Rəfayıl, dərmanım sən sən,
Fəryadım ah-naləm,amanım sən sən.
Ölüb qalmağıma gümanım sən sən,
Sənsiz lal olmuşam, dinə bilmirəm.

Yalan sözü özü deyir doğruya.
Kasıb dinsə oxşadılar oğruya.
Belə zəmanəyə, belə qurğuya,
Əzəlindən səbəbkardı bu dünya.

Kasıbların gözü toxdu, qarnı ac,
Varlıların qarnı toxdu, gözü ac.
Haq-ədalət, divan yoxsa ordan qaç,
Varlıları çox yorandı bu dünya.

Bilənsən ki, necə talanır ölkə,
Onçün həsrət qaldı torpağa, mülkə.
Oyunu oynayan fələkdə bəlkə,
Kasıbları çox yorandı bu dünya.

Yaxşı ki, əzrayıl rüsvəti bilməz,
Kasıb gündə ölür, biri də qalmaz.
Varlı rüsvət verib heç zaman ölməz,
Varlılara yaz-bahardı bu dünya.

Dərzi Kamran, bir de, nədi günahım?
Vətən həsrətiylə çəkilir ahım.
Əhvalım soruşmur nə yad, nə qohum,
Elə bil ki, laldı, kardı bu dünya.

Bu Dünya

Səndən xəbər alım İmran əfəndi,
Kasıblara niyə dardı bu dünya?
Zimistandan çıxsa bahar fəslinə,
Yayıda da boran-qardı bu dünya.

Biri milyonçudu, biri dilənçi,
Ağa varlı, kasıb ona gözətçi.
Doğru danışan da olub yalançı,
Kasıblara zəhrimardı bu dünya.

ÖYRƏTMƏ MƏNİ ÖZÜNƏ!..

Sən, məni özünə, öyrətmə belə,
Məndən uzaq olar, yuxularım da.
Gecəmlə gündüzüm itib, qarışar,
Əriyib gedərəm baxışlarında.

Sən, məni özünə, öyrətmə belə,
Adını qəlbimə yazar ürəyim.
Elə bir tilsimə, oda salarsan,
Dönər qibləsindən, azar ürəyim.

Sən, məni özünə, öyrətmə belə,
Dözmərəm, həsrətin yaxar qəlbimi.
Yaxarsan sinəmə hicran atəşin,
Ölərəm, Məcnun tək, sən Leyli kimi.

Sən, məni özünə,öyrətmə belə,
Bu sevginin kədəri var, qəmi var.
Əzabın çəkərsən günahlarının,
Ürəyimin, səndən özgə kimi var?

Öyrətmə özünü, öyrətmə mənə,
Axtar öz eşqini, səadətinə.
Qalarsan od ilə, su arasında,
Doğrulda bilmərəm məhəbbətini.

İSTƏRƏM

Səninçün, eləcə darıxmışam ki,
Zamanın sürətin keçmək istərəm.
Ötüb saatları, saniyələri,
Şirin vüsəlinə, yetmək istərəm.

Nağıla çevrilər məhəbbətimiz,
Zaman da mat qalar, acizliyindən.
Yarısa çıxsalar ulduzlar, aylar,
Günəş, çayıb donar gözəlliyindən.

Ay da pərdə çəkər səni görüncə,
Ağlayar buludlar xəcalətindən.
Yer duya bilsəydi,səni mən qədər,
Fırlanıb çıxardı öz məhvərindən.

Bircə gülüşünə, bircə sözünə,
Çaylar məcrasından,qayıdıb dönər.
Bir odlu baxışın ötüb keçərsə,
Dağların vüqarı, qəddi əyilər.

Sən mənim varlığım, sən mənim ruhum,
Yuxu deyilsən ki, unudam səni.
Hurisən, mələksən, göydən enmişən,
Uçaram, göylərə aparsan məni.

Vidadi Qurbanov

Göz yaşından su içib

Boz qayada boy atıbdır bir çiçək,
O çiçək də göz yaşında su içib.
Öz tacında saralıbdır al ləçək,
O, çiçək də göz yaşından su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

Tumurcuğu daş bağrını dəlibdi.
Bu gül mənim görüşümə gəlibdi?
Köksü üstə qara xala gəlibdi,
O, çiçək də göz yaşından su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

Tumu düşsə, torpaq odsuz yanardı,
Validə də el dərddini qanardı.
Laçımlı qış fəslə bahar sanardı,
O, çiçək də göz yaşından su içib,
Özünə də hicranımdan don biçib.

Təsəlli verir

Baş-başə dayanan, o, məğrur dağlar,
Biri-birisinə təsəlli verir.
Köksümdə qübarlı, nisgilli dağlar,
Biri-birisinə təsəlli verir.

Güləyən üzüm yox, güldürən sözüm,
Xudayam bu hicrə bəs necə dözmüm?
Kor olar el üçün ağlayan gözüm,
Biri-birisinə təsəlli verir.

Yadlar mənzilinə olmuşuq qonaq,
Validə zamana dustaqdır, dustaq.
Didərgin məzara, didərgin dayaq,
Biri-birisinə təsəlli verir.

Validə

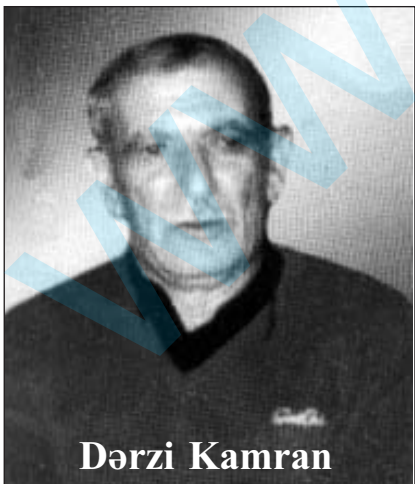
Bu yara

Uşaqlığın daş izi var dizimdə,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

Qəhər yağır, qəm cücərir izimdə,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

Yaman əsdi cəhənnəmin küləyi,
Parçaladı həyat dolu ürəyi.
Küsgün baxır gəncliyimin diləyi,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

Validə də qurban olsun qurbana,
Laçın adlı yurdu talan, ay ana.
Göz yaşımız buxarlanır ümməna,
Köz tutmayan nə yaradı bu yara?!

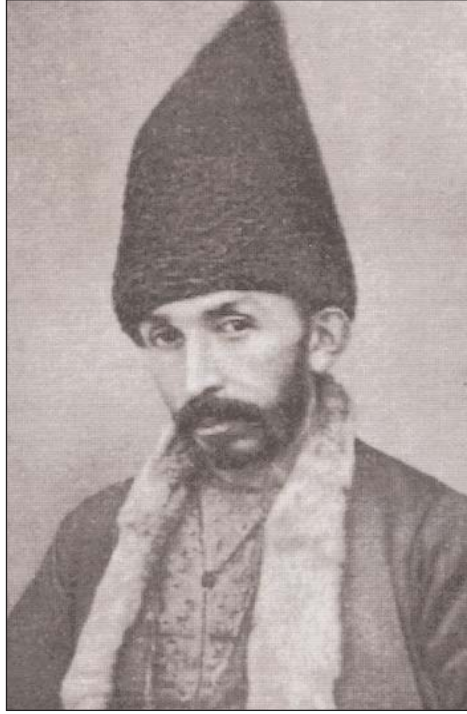

Dərzi Kamran

Əvvəli ötən sayımızda

KAZAKLARLA ERMƏNİLƏRİN ƏLBİR OLMAĞI VƏ MÜSƏLMANLARA XƏYANƏTİ

Yollar bağlı olduğundan altmış ədəd yüklü araba yığışb Ağdamda qalmışdı. Bu vəziyyətdən təngə gələn kirəkeşlər və əşya sahibləri divana şikayət etdilər. Divan məmurları həmin adamları Şuşaya qədər müşayiət etmək və sağ-salamat oraya çatdırmaq üçün bir dəstə kazak ayırdılar. Camaat pul toplayaraq iki yüz manat kazakların böyüyünə verdilər ki, bunun yüzü sənindir, yüzünü isə kazaklara payla ki, bu arabaları əmin-amanlıqla şəhərə çatdırsınlar. Ağdamın pristavı da bu arabaların və əşyaların sağ-salamat şəhərə çatdırılacağına söz verdi. Xülasə, kazaklar qabaqda, 40-50 araba isə bir-birinin ardınca düzülüb şəhərə yola düşdülər. Hər iki tərəfi hündür olan dərəyə bənzər bir yere çatarkən gördülər ki, hündür yerdə ermənilər səngər qurub dayanıblar. Kazakların böyüyü kazaklardan birini çağıraraq ona nəse deyib ermənilərin yanına göndərdi. Arabaçılar və əşya sahibləri şübhələnib, hərə bir gümana düşdü. Bir azdan kazak qayıtdı. Ermənilər isə hər tərəfdən qarışqa kimi qaynaşmağa başladılar. Onlar göyə və arabalara güllə ata-ata arabalara yaxınlaşdılar. Vəziyyəti belə görə Qala

ilə birlikdə bu dükanda qalırdı. Müsəlmanlar onu məzəmmət edərək nəsihət verirdilər ki, sən müsəlmansan, tutduğun iş şəriətdən uzaqdır, bu dava vaxtı gördüyün işdən əl çək, əks halda peşman olarsan. Cəmşid kişi heç kəsi eşitmədi və öz nəfsinə qarşı çıxma bilmədi. Çox keçmədi

birlikdə hündür bir eyvana qalxdılar. Həmidə xanım üzünü Cəfər bəyə tutaraq onun buraya nə məqsədlə gəldiyini camaat çatdırmasını xahiş edir.

Cəfər bəy uca səslə dedi ki, ey əyanlar və müsəlmanlar! Həmidə xanım zəhmət çəkib bu uzaq yolları gəlməkdə məqsədi aşağıdakılardan ibarətdir: Həmidə xanım buyurur ki, mən Qalada bizim qan qardaşlarımızın çox zəhmət və əziyyət çəkdiqlərini eşitdim. Mənə məlum oldu ki, kəndlərdə yaşayan ermənilər yolları kəsərək camaatın Qalaya ərzaq və mal gətirməsinə, eləcə də dəyirmanla getmələrinə mane olurlar. Buna görə də mən bütün sursatları ilə birlikdə iki yüz atlı toplayaraq onların köməyinə gəlmişəm. Mən bir övrət olsam da, müsəlman qardaşlarımızın belə əziyyət çəkməsi gecə-gündüz mənə əziyyət verərək rahat buraxmırdı. Qardaşlarımız Şuşada belə əziyyətlərə məruz qaldıqları halda biz burada rahat yeyib-içib, yata bilmərik. Mənə yaraşmaz ki, siz olan yerdə mən xalqımızın bu əziyyətdən qurtarılması üçün mübarizə aparam. Ona görə cənablarınızdan xahiş edirəm ki, siz də qüvvələr toplayıb mənim gətirdiyim atlılarla birlikdə zir-zibili müsəlman qardaşlarımızın yolundan təmizləyəsəniz ki, onlar rahat yaşaya bilsinlər.

Meydana yığışan camaat yuxarıda deyilən sözləri eşitcək Həmidə xanımı ürəkdən

erməninin evinə köçməyinə razı deyildilər. Onlar köçdükdən sonra erməni Məşədiyə dedi ki, tufənglərinizi verin, gizlədim, sonra yenə özünü qaytararam. Əks təqdirdə, ermənilər gəlib sizin tufənglərinizi görsələr, mənə də, sizə də öldürərlər. Məşədinin dörd oğlu var idi. Onlar atalarına dedilər ki, bu hiylədir, ermənin sözünə inanma. Tufənglərimizi versək bizi qıracaqlar.

Məşədi oğlanlarına acıqlanıb tufənglərin hamısını götürüb erməniyə verdi. Erməni tufəngləri apardıqdan sonra pusquda duran erməniləri çağırdı. Onlar tökülüb əvvəlcə Məşədinin evini yandırdılar, sonra isə onun özünü, dörd oğlunu, ümumiyyətlə, südəmər uşağına qədər bütün külfətini işgəncə ilə öldürdülər. Ermənilər bu vəhşilikləri törədikdən övrət-uşağın dəhşətli çığırıları bir-birinə qarışmışdı. Neçə nəfər cavan övrət və gəlinlər var idi. Onlar çığıraraq qaçmaq istəyərkən tutub xəncərlə doğrayırdılar. Xülasə, bu yırtıcı heyvanlara bənzəyən ermənilər Məşədinin iyirmiyə qədər külfət üzvlərini doğram-doğram etdilər.

**Ey kaş müsəlmin hamısı baxəbər ola,
Bu zülmədən ki, ermənilər etdi intişar.
Ol tifi-biğünahları kinü zülm ilə
Etdilər parə cismlərin cümlə tarimar.
Qoyun-quzu kimi başını cümlə kəsdilər,
Pamal oldu xakda ol cismi-pürfıkar.**

**Bir zərrə rəhm yoxdu nəsarada et yəqin.
Et bir nəzarə tıfillərə eylə aşıkar.**

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında Kürd xalqının rolu

əhlindən olan iki nəfər Məşədi Dadaş və Ağa İsmayıl arabada olan tufənglərini çıxarıb arabadan düşdülər və bir daşın dalına girərək ermənilərə atəş açmağa başladılar. Bu atəşi görə ermənilər irəli getməyə cürət etmədilər və geri çəkildilər. Arada bir az fürsət yaranan kimi arabaçıların bir parası geri, Ağdama tərəf qaçdılar. Kazakların arasında olan arabaçılar isə qaçmağa fürsət tapa bilmədilər. Amma bir para müsəlmanlar çeviklik edərək arabalara qoşulmuş atları açıb onlara minib qaçdılar. İçi dolu on dörd araba isə kazaklarla ermənilərin arasında qaldı. Ermənilər tökülüb həmin arabalarda olan şeyləri qarət etməyə başladılar. Onlar arabalarda olan qəndi və başqa əşyaları kazaklarla bölüşdülər.

Qaçan adamlar araba və əşyalarla gəlib Ağdama çıxdılar. Müsəlmanlar əhvalatdan xəbərdar olan kimi xalq dəstədə yığışb danışırdılar ki, oranın pristavı bazara gəldi. Həmin saat ermənilər tərəfindən yolda qarət edilmiş 14 arabanın və əşyaların sahibi qalalı Məşədi Səlim adlı birisi pristavın yaxasından tutub dedi ki, qarət edilmiş 14 arabanın və əşyaların qiyməti qırx min manat eləyir. Mənim pullarımı verməlisən. Pristav gördü ki, ölmə məqamıdır. Dedi mənə öldürmə, bir kağız verərəm ki, mən sizə 40 min manat borcluyam. Cənab Cəfər bəy Vəzirzadə qol kağız almağa razı olmadı. Çünki sonra divana deyər ki, mənə öldürdülər, canımın qorxusundan verdim.

Pristav sözlə birtəhər onların əlindən çıxma bildi. İki gündən sonra orada qalan arabaları geri gətirdilər. O günün sabahısı Xankəndinin yaxınlığında ermənilər tökülüşüb qalalı Məşədi Bəşir adlı bir oğlanın 200 qaramalını apardılar.

Həmin günlərdə Qaladan olan Cəmşid adlı bir nəfər Xocalının ətrafında yol kənarında bir dükən açmışdı. Bağlardan satmaq üçün Qalaya gətirilən bəzi əşyaları o, ucuz qiymətə alaraq burada açdığı dükanda başqa yerlərdən gələn ermənilərə satırdı. Cəmşid kişinin övrət-uşağı da özü

ermənilər bir gün tökülüb Cəmşid kişini və övrət-uşağını öldürdülər, gözəl bir qızını əsir götürdülər, dükanında olan malları isə qarət edərək dağıtdılar.

Ə L A V Ə: Yuxarıda göstərilən tarixdə qalalı Məlik Paşayev bir neçə ermənilərlə birlikdə altmış min manatlıq misi apararkən müsəlmanlar tərəfindən tutulub Ağdama aparılmışdır.

ƏHMƏD BƏYİN QIZI HƏMİDƏ XANIMIN ƏHVALATI

Bu günlərdə Cavanşir Əhməd bəyin qızı Həmidə xanım bir dəstə atlılarla birlikdə böyük təmtəraqla Ağdama gəldi. Ağdamın camaatı onu böyük hörmət və ehtiramla qarşılayaraq bir gözəl mənzildə yerləşdirdilər. Həmidə xanım cənab Cəfər bəyə bildirdi ki, millət xüsusunda camaata bir neçə söz demək istəyir.

Cəfər bəy xeyriyyə məclisinin üzvlərinə buyurdu ki, bazar-dükanlarını bağlanıb camaatın böyük meydana toplaşması haqqında göstəriş versinlər. Camaat və əyanlar yavaş-yavaş böyük meydana topladılar. Həmidə xanım Cəfər bəy ilə

alqışladılar. Hətta bəzi şəxslər bu sözlərin təsirindən kövrələrək ağladı. Camaat cavab verdi ki, biz yeddi yaşından yetmiş yaşına kimi hamımız malımız və canımızla bu yolda mübarizə aparmağa hazırıq. O yolkəsənlər də öz layiqli cavablarını alacaqlar. Odur ki, siz narahaçlıq keçirmədən öz məqamınıza qayıdın, Allah-təalının köməyi ilə biz bu işlərin hamısına əncam çəkərik.

Həmidə xanım xeyriyyə məclisinə iki yüz manat nəqd pul və iki yüz pud un və arpa bağışlayıb ehtiramla öz kəndinə təşrif apardı. Allah ondan razı olsun.

CƏNAB NƏCƏFQULU AĞANIN DƏYİRMANINDA OLMUŞ ƏHVALAT

Qalada get-gedə bahalıq artdığına görə Şuşa cavanları atlanaraq iki araba buğda götürüb Cavanşir Nəcəfqulu ağanın dəyirmanına gəldilər. İki araba buğda dəyirmanında üyüdüldükdən sonra ermənilər dəyirmanla hücum çəkərək zorla unu onlardan alıb aparmaq istədilər. Dəyirmanında iki-üç tufəngli müsəlman var idi. Onlar divarın dalından erməniləri gülləyə tutdular. Bir qədər atışmadan sonra ermənilər heç nə edə bilməyəcəklərinə əmin olub naümid geri qayıtdılar.

Malibəyli ilə Xankəndi arasında bir erməni qadını ilə uşağın öldürülməsini eşidən ermənilər ştaba üz qoydular. Ştabda bir az rus qoşunu var idi. Eyni zamanda ştabın yerləşdiyi ərazidə bir neçə müsəlman və erməni ailələri yaşayırdı. Vəziyyətin gərginliyini görə müsəlman ailələri tez öz tufənglərini götürüb müharibəyə hazır vəziyyətdə dayandılar. Onların içərisində çoxlu külfəti olan Məşədi Zeynal adlı bir nəfər var idi. O, bir erməni ilə qonşuluqda yaşayırdı. Ermənilər tökülüb buraya gələrkən Məşədi Zeynalın erməni qonşusu onun yanına gəlib deyir ki, ermənilər sizi qırmağa gəliblər. Buna görə gəl sən öz övrətin, uşağınla bizim evə daşın, çünki mənim evimdə sizə heç kəs toxunmağa cəsəret etməz. Məşədi erməninin hiyləsinə inanıb bütün külfəti və əşyaları ilə erməninin evinə köçdü. Lakin Məşədinin uşaqları onların

**Bir toxum əkdilər ki, çıxar rəstaxizədək
Hər şahü bərgi şüru şərrü nari-pürşərar.**

Məşədi Zeynalın ailəsini zülm və işgəncə ilə tamam öldürərək şəhid etdikdən sonra onun mallarını talan etdilər. Bərk atışma nəticəsində on bir nəfər erməni öldürüldü.

Bundan əvvəl isə rus böyükləri ermənilərin Məşədi Zeynalın ailəsinin başına gətirdiyi faciəni eşidib o ərazidə yaşayan müsəlman ailələrini qırğından xilas etmək üçün onların övrət-uşaqlarını toplayıb yaşadıqları kazarmaya apardılar. Bu zaman ermənilər Sadıq adlı bir müsəlman kişisini də öldürdülər. Ruslar o kişinin qatillərindən iki nəfərini tutdular.

Bu qırğından sonra ermənilər qarət etdikləri malları arabalarla öz evlərinə göndərdilər. Özləri isə atlanıb Nəcəfqulu ağanın dəyirmanına üz qoydular. Müsəlmanlar ermənilərlə ştab ərazisində vuruşarkən fürsət tapıb dəyirmanında olan unun hamısını təcili arabalara doldurub Malibəyliyə aparmışdılar.

Axşamüstü ermənilər dəyirmanla gəlib gördülər ki, müsəlmanlar bütün unları və sair şeyləri tamamilən aparıblar. Ermənilər dərhal dəyirmanla və Nəcəfqulu ağanın otaqlarına od vurub yandırdılar. Nəcəfqulu ağanın imarətindən, dəyirmanından qalxan tüstü və alov Qaladan görünürdü. Müsəlmanlar bu yanğından çox təəssüfləndilər. Çuxur məhəlləsinin cavanları toplaşaraq qərara gəldilər ki, bu dəyirmanın əvəzinə ermənilərdən çıxmaq lazımdır. Təcrübəliyərdən birisi dedi ki, burada, bizim qənşərimizdə Şuşa çayında Xandəmirov Mikitin tikdirdiyi bir maşın dəyirmanı (mexanikləşdirilmiş) var. Əgər Nəcəfqulu ağanın dəyirmanının qiyməti 300 manat olarsa, Mikitin dəyirmanının dəyəri 5000 manat olar. Bir qoçaq igid lazımdır ki, oraya enib həmin dəyirmanı yandırsın. Həmin saat bir neçə gün bundan əvvəl ermənilərin ot tayalarına od vurub yandırmış Daşdəmir adlı bir cavan oğlan irəliyə çıxaraq dedi ki, Allahın köməyi ilə bu saat gedib sizin istəyinizi yerinə yetirərəm.

Ardı var

AKP kongresine Mesud Barzani de katılacak

AKP, 30 Eylül'deki büyük kongresine dünya liderlerini davet etti.

ABD Başkanı Barack Obama, Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande'in yanı sıra AB liderleri ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Arap Baharı'nın ardından iktidara gelen yeni Ortadoğu liderleri ile Çin Komünist Partisi'nin de aralarında bulunduğu çok sayıda dünya liderine AKP'nin 30 Eylül'deki büyük kongresine daveti gitti.

BARZANI KATILACAĞINI BİLDİRDİ

Kongreye davet edilen isimler arasında Federal Kürdistan Lideri Mesud Barzani de yer aldı. Barzani, bu davet üzerine AKP'ye, kongreye katılacağını bildirdi. Almanya eski Başbakanı Gerhard Schröder'in de kendisine yapılan daveti kabul ettiği ve kongreye katılacağı belirtildi.

OBAMA'YI NEZAKETEN DAVET ETTİK

Bir AKP yöneticisi, Obama'ya

yapılan davete ilişkin, "Biliyoruz, kendisinin de bu yıl seçimi var, ama biz nezaketen kendisine de davette bulunuyoruz" dedi.

ÇKP DE DAVETLİ

AKPi, devlet ve hükümet başkanlarının yanı sıra yabancı partilere de kongre davetinde bulundu. Davet edilen partiler arasında karşılıklı ziyaretlerin gerçekleştirildiği Çin Komünist Partisi (ÇKP) de yer aldı. Konuk sınırlaması AKP yöneticileri, kongreye yurtdışından 160'ın üzerinde konuk beklendiğini belirterek, "Bu yüksek katılım

nedeniyle gelen heyetlere sayı sınırlaması konulacak. Çok sayıda ülkeden özellikle partilerden 160'ın üzerinde heyet gelecek, biz her heyetin en fazla iki kişi ile sınırlı olmasını istiyoruz, bunu da davetimizde kendilerine iletiyoruz. Geçmiş kongrelerimizde kalabalık heyetler nedeniyle bazı sıkıntılar yaşanmıştı" dediler.

ABD GEZİSİNİ KISALTTI

Erdoğan, partisinin kongresi nedeniyle ay sonundaki ABD gezisini de kısalttı. Erdoğan, kongre çalışmalarına daha fazla zaman ayırmak üzere 22 Eylül'deki bu gezisinden 27 Eylül yerine 25 Eylül'de dönecek. 2023 manifestosu Ana teması "2023 vizyonu" olarak belirlenen kongrede, bu vizyona yönelik hedeflerin yer alacağı bir "manifesto" da yayınlanacak. Erdoğan'ın da konuşmasında 2023 vizyonuna ilişkin önemli mesajlar verildiği belirtildi. (Hürriyet)

haberdiyarbakir.com

Bedenlerini ölüme yatırdılar

Türkiye ve Kürdistan'daki PKK ve PAJK'lı tutsaklar ise 12 Eylül'den itibaren süresiz-dönüşümsüz açlık grevine başladı.

Tutsakların açlık grevi 5. gününde. Talepleri ise, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın "özgürlük, sağlık ve güvenlik koşullarının bir an önce ve koşulsuz biçimde sağlanması." Açlık grevine başlayan cezaevleri ise şunlar: "Diyarbakır D Tipi, Diyarbakır E Tipi, Bolu F Tipi, Kandıra F 1 ve F 2 ile Siirt Cezaevi."

Diyarbakır D Tipi Cezaevleri'ndeki tutsaklar dün yaptıkları yazılı açıklamayla, 15 kişinin süresiz-dönüşümsüz açlık grevine destek için diğer tutsakların haftalık aile görüşüne çıkmama kararı aldıklarını duyurdu.

Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde açlık grevine katılan tutsaklar da gönderdikleri mektupla şu çağrıda bulundu: "Kürt halkının özgürlük taleplerine, işkenceyle, katliamla, siyasi ve askeri soykırımlarla asimilasyonu derinleştirmek ve Sayın Abdullah Öcalan üzerindeki tecridi ağırlaştırmakla cevap veren AKP hükümeti artık sabrımızın son sınırına dayanmıştır. Hiçbir şekilde insanlık dışı uygulamalara karşı teslim olmayacağız ve sessiz kalmayacağız. Tüm halkımızı, dostlarımızı, ailelerimizi ve demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya ve bu insanlık direnişimizi sahiplenmeye, desteklemeye ve seslerini sesimize katmaya davet ediyoruz."

İçeride dışarıda her yerde

Tutuklu Aileleri ile Yardımlaşma Derneği(TUAD) üyeleri de dün Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevi önünde yaptıkları açıklamayla, cezaevlerindeki tutsakların taleplerini desteklediklerini mesajını verdi. "Tecrit değil özgürlük, savaş değil müzakere" pankartının açıldığı eylemde konuşan TUAD'lı Nurettin Kılıç, 1 yılı aşkın süredir devam eden gayri insani, gayri ahlaki ve gayri hukuki tecride son verilmesini istedi.

Nöbet eylemi 81'inci gününde

Fransa'nın Strasbourg kentindeki Avrupa Konseyi önünde, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın özgürlüğü için devam eden süresiz nöbet eylemi 81. gününe girdi.

Nöbet eylemini Fransa'nın Britanya bölgesinde yaşayan Kürdistanlılardan oluşan 12. grup devraldı. 5 kişilik nöbet ekibinde bu hafta kadınlar çoğunlukta. Almanca,

İngilizce ve Fransızca bildirilerin dağıtımını yapan grup, özellikle Avrupa Konseyi'ni ziyarete gelen turist gruplarının ilgisini çekiyor.

Öte yandan 6 Eylül'de Avrupa'da başlatılan kampanya için imza toplayan grup, nöbet eylemini devraldığı gün Öcalan'a Özgürlük Otobüs Seferi aktivistleri tarafından ziyaret edildi. Grup, ilk gün yaklaşık bin adet bildiri dağıttı ve yüzlerce insanla birebir iletişim kurdu.

Britanya bölgesinden katılım sağlayan eylemciler adına açıklamada bulunan Derviş Seven, Avru-

pa'da yaşayan Kürdistanlıları bu kampanyaya katılım sağlamaya davet etti. Seven "Önderliğimizi özgürleştirmenin kararlığı ile devam ediyoruz" dedi.

Nöbet eylemcisi İnci Aytaç ise yaptığı açıklamada Öcalan'ın özgürlüğü ve barış için nöbet eyleminde olduklarını belirterek, 13 yıldır süren tecridin son bir yılı aşkın süredir ağırlaştırılmasını kınayarak Öcalan'ın sağlığından haber alamadıklarını bu durumun kaygı verici olduğunu ifade etti.

BARAN BOZKURT / STRASBOURG

Tepki artarak büyüyor

İslam dinine ve Hz. Muhammed'e hakaret eden filme tepkiler artarak devam ediyor. Müslüman ülkelerde gösteriler dördüncü gününe girerken, birçok ülkede gösterilerde kan döküldü.

Libya ve Mısır'da başlayan gösteriler dün cuma namazından sonra birçok ülkede devam etti. Yüzbinlerce kişi cuma namazından sonra ABD elçiliklerinin önüne giderek hem filmi hem de Washington yönetimi protesto etti. Afganistan, Lübnan, Pakistan, Libya, Mısır, Yemen'de dün yapılan gösterilerde, devlet güçleri ile eylemciler arasında şiddetli çatışmalar yaşandı. Tekbir eşliğinde yürüyüş yapan göstericiler, ABD ve İsrail bayraklarını ateşe verdi.

ABD'nin müttefiklerinden olan Yemen'de dün de gösteriler sürdü. Devlet güçleri ABD elçiliğine giden bütün yolları kapa-

arak, kontrol altına almaya çalıştı. Göstericiler elçiliğe yakın yerde toplandı. Polis, göstericileri dağıtmak için havaya ateş açtı

ancak bu kez göstericiler dağılmadı. Göz yaşartıcı gaz da kullanılan polis ile göstericiler arasında çıkan çatışmada en az 4 kişi yaşamını yitirdi.

Mısır'da ise polis, ABD elçiliğine giden yolları barikatlarla kapattı. Çarşamba gününden bu yana ülkede göstericilerle polis

arasında çıkan çatışmalar dün de devam etti. Sağlık Bakanlığı'nın açıklamasına göre gösterilerde 200'den fazla kişi de yaralandı. Diğer bir eylem ise Lübnan'ın

Sidon şehrinde düzenlendi. Kadınların ve erkeklerin birlikte katıldıkları eylemde film yapımcılarının aleyhine sloganla atıldı. ABD ve İsrail bayraklarının yakıldığı gösteride polis ile göstericiler arasında çatışma çıktı.

Lübnan'ın Trablusşam kentindeki gösterilerde de bir KFC lokantası ateşe verildi ve bir kişi öldü. Sudan'ın başkenti Kartum'daki Alman ve İngiliz büyükelçiliklerine saldırı düzenlendi. Alman büyükelçiliğinde yangın çıkarıldığı, Almanya bayrağının indirilip yırtıldığı ve yerine bir İslam bayrağı çekildiği duyuruldu.

İngiltere Dışişleri Bakanlığı da Hartum'daki büyükelçiliğin önünde bir gösterinin sürmekte olduğunu ve Sudan polisinin olay yerinde bulunduğunu açıkladı.

Bangladeş'te, Hz. Muhammed'e hakaret içeren filme tepki göstermek için 10 bin kişi bir araya geldi. Cuma namazından

sonra başkent Dakka'da, ABD ve İsrail bayraklarını yaktı. Polis göstericilerin elçiliğe yaklaşmasına izin vermedi.

Pakistan'ın Lahor kentinde Cemaat-i Dava'nın organize ettiği gösterilerde binlerce kişi hakaret filmini protesto etti. Karaçi kentinde ise Cemaat-i İslami grubunun organizasyonunda büyük bir eylem düzenlendi.

Gösteriler Afganistan'da da vardı. Gösterilerin merkezi Celalabad kentiydi. Afganistan'ın doğusundaki Nangarhar vilayetinin merkezi Celalabad'da düzenlenen protesto gösterisine katılan binlerce kişi „ABD'ye ölüm“ sloganları attı.

Irak, Filistin, Filipinler, Endonezya, Katar ve Keşmir'de de dün halk sokağa çıkarak gösteri düzenledi. Bu arada ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton yaşanan olaylar ile ilgili yaptığı açıklamada videonun iğrenç bir video olduğunu fakat ABD hükümetinin bu konuda yapacak bir şeyi olmadığını belirtti.

yeniozgurpolitika.org

Serokê Kurdistanê çû Ewropa

Li ser vexwendina fermî ya beşdariya çend kongre û konferansan da, îro yekşem 16/09/2012 Serok Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê, Herêma Kurdistanê bi cîh hişt û berev Ewropa ve birêket.

Li ser vexwendina fermî ya beşdariya çend kongre û konferansan da, îro yekşem 16/09/2012 Serok Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê, Herêma Kurdistanê bi cîh hişt û berev Ewropa ve birêket.

Li Çewlikê mayîn teqiya: 10 polîs mirin

Li navçeya Çewlikê li Kanîreşê (Karlova) dema wesafta veguhastinê a polîsan derbas dibe mayîn tê teqandin. Di encama teqînê de 10 polîsan jiyana xwe ji dest dane. 10 polîs jî birîndar bûne.

Li bajarê Çewlikê, li navçeya Kanîreşê (Karlova) li dijî polîsan mayîna ku berê li ser rê hatiye bicihkirin, dema wesafta veguhastinê a polîsan derbas dibe, mayîn diteqe. Li gorî agahiyên ewil, di encama teqîna mayînê de 10 polîsa jiyana xwe ji dest daye. Di heman teqînê de 10 polîs jî birîndar bûne. Polîsên birîndar rakirine nexweşxana dewletê a Çewlikê û xistine bin dermankirinê.

Di derbarê vê bûyerê de agahiyên vê zêdetir hîn nehatine ragihandin.

Peymana petrolê di navbera Hewlêr û Bexdayê de

Avestakurd – Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Îraqê piştî danûstandinên dirêj û pirsar petrolê ku ev demek bû nedihate çareserkirin, lihevkerin û dê li hefteya bê her du alî peymanê di navbera xwe de mor bikin. Gelo di vê peymanê de çi heye? Li gor peymanê petrolê a di navbera Hewlêr û Bexdayê de:

1. Dê Herêma Kurdistanê rojane 140 hezar bermîl bi rêya Bexda bişîne û di nava 3'ê mehan de divê ev hejmar bigihe 200 hezar bermîl.

2. Hikûmeta Îraqê jî dê di nava hefteyekê de sulfeyêke bi qasî trilyonek dînarê Îraqî wek kirêya kompaniyên petrolê bide Hikûmeta Herêma Kurdistanê.

3. Divê li sala bê de Hikûmeta Herêma Kurdistanê henadeya petrolê destnîşan bike ligel kirêya kompaniyên biyanî da ku bikeve nava budceya giştî ya Îraqê de.

4. Divê para Herêma Kurdistanê 17 ji sedî ji berhemên petrola li Îraqê tê belavkirin bê dayîn ligel terxankirina 17 ji sedî sûtemeniyê bo wêstgehên elektrîkê yên Herêma Kurdistanê.

5. Ne pêkanîna yek ji van bendan tê wateya binpêkirina hemû bendên peymanê. **Avestakurd**

Serokwezîrê Kurdistanê pêşwaziya Angelina Jolie kir

Serokwezîrê Kurdistanê federal Nêçirvan Barzanî, stêrka sînemayê û nûnerê taybet a Neteweyên Yekbûyî Angelina Jolie qebûl kir û bi hev re civîyan. Stêrka sînemaya Hollywoodê a bi nav û deng û nûnerê taybet a Neteweyên Yekbûyî Angelina Jolie li Kurdistanê ye. Jolie, ji aliyê

Serokwezîrê Kurdistanê Federal Nêçirvan Barzanî ve hate qebûl kirin. Barzanî û Jolie, di mijara penaberan de civîn lidarxistin. Piştî serdana Nêçirvan Barzanî Jolie, wê biçe serdana penaberên Kurd yên li kampa Domîz. Herî dawî jî Angelina Jolie wê biçe bajarê Duhokê.

Heyeta Kurdistanê: Pirsar kurd pirseke girin a acendeya paşeroja Suriyeyê ye

Di berdehamiya serdana xwe ya bo Amerîkayê de, şandeya herêma Kurdistanê ku, ji Fuad Hisn serokê dîwana serokatiya herêma Kurdistanê û Felah Mistefa berprisê têkeliyên derve yê hikûmeta Kurdistanê pêk tê, li bajarê New Yorkê digel mebûsê daîm yê Îraqê li Neteweyên Yekgirtî (NY), civata peywendiyên derve û Jeffry Feltman civîyan û beşdarî di panela civata têkeliyên derve de kir.

Di civîna digel Hamid Beyatî mebûsê daîm yê Îraqê li NY de, rewşa siyasiya Îraqê û ew xebatên tîn kirin ji bona derbasbûn Îraqê ji wê kirîza tede ye, hatin behis kirin.

Şandeya herêma Kurdistanê li civta têkeliyên derve (CFR) ku, saziyeke hizrî a tybete bi karûbarên siyaseta derve a Amerîkayê ve ye, digel Rîçard Has serokê civata peywendiyên derve civîyan û di civînê de kirîza siyasiya Îraqê û rewşa Suryeyê û tesîra wê li ser deverê hatin behis kirin.

Heyeta herêma Kurdistanê behsa kirîza siyasiya Îraqê û ew astengiyên gefan li ser demokrasîyê, pêkvejiyanê û îstîqrarê li Îraqê dikin berçav kirin û helwesta hikûmeta Kurdistanê a li hember pirsên hilawîstiyên navbera Hewlêr û Bexdayê, madeya 140ê û qanûna

Divê rola kurdan di civata surî de li ber çavan bê

neft û gaze diyar kir. Heyeta Kurdistanê ji berprisên amerîkî re tekîd kir ku, ev pirs hemû bi tenê li gor destûra Îraqê dê bîn çareser kirin.

Li dor rewşa Suriyeyê jî, şandeya herêma Kurdistanê got ku, herêma Kurdistanê dixwaze gelê surî ji wê aloziyê xilas

hemû dikarin li gor destûr, diyalog û rêkeftina Hewlêrê bîn çareser kirin.

Li dor kontraktên neftê yên ku herêma Kurdistanê digel kompaniyên biyanî îmzakirine, şandeya herêma Kurdistanê careke din tekîd kir ku hemû ew kontraktên di ware neftê de herêma

hevvelatîyên surî dilgiran e û got ku divê civaka nevdewletî sînorekî bo rewşa aloza surî dane. Şandeya herêma Kurdistanê behsa koçberên kurdên surî yên li herêma Kurdistanê û pirsar kurd li Suriyeyê kir û got: "Pirsar kurd pirseke girin a acendeya paşeroja Suriyeyê ye, divê rola kurdan di civata netewiya surî de li ber çavan bê girtin û welatê Suriya ji hemû pêkhatên surî re be."

Her li New Yorkî, şandeya herêma Kurdistanê digel Jeffry Feltman cîgirê sekreterê giştîyê Neteweyên Yekgirtî bo karûbarên siyasî û serokê beşê siyasî li NY civiya.

Di civînê de şandeya Kurdistanê behsa rewşa Îraqê, giringiya pabendbûn bi destûrê, rewşa Kerkûkê û deverên nakokbar û rola NY di çareserîya kirîza siyasiya Îraqê de kir.

Şandeya herêma Kurdistanê daxwaz ji NY kir ku, weke saziyeke xwedî tecrûbe bikare zêdetir rola xwe di çareserîyên û cîbicîkirina madeya 140ê de li gor destûra Îraqê bibîne.

Her du aliyan behsa rewşa jiyana koçberên surî yên li herêma Kurdistanê kir û şandeya Kurdistanê sipasiya UNHCR kir ku, digel herêma Kurdistanê alîkariya koçberan dike. **rojvakurd.com**

Wesyeta Ataturk ket dadgehê

Di van demên dawîm de li Tirkîyê Ataturk pir tê nîqaşkirin û ew nîqaş di rojêva Tirkîyê de jî cihekî girîng wergirtine. Ew wesiyeta Ataturk bû babetê nîqaşêke mezin û piştî jî çû geha dadgeha AİHMê ya li Brukselê.

Wesyeta Ataturk ji aliyê Meriç Tumluer ve

Ziraetê de dihate parastin. Serokê Cuntaya Leşkerî Kenan Evrenn û Serokkomar Turgut Ozal jî xwendine.

Lê belê herduyan jî gotine ku civata Tirkîyê ji bo vê wesiyeta Ataturk ne amade ye ku ev niha bête eşkerekirin.

Baş e, gelo çi di wesiyeta Ataturk de heye?

Li gor gotina nivîskar û lêkolîner Aytunç Altındalî, Ataturk weha nivîsiye: "Dixwazim xelîfetî di nava hemû welatên bisilman de wek saziyeke zindî çêbibe. Eger hûn bixwazin, hûn dikarin xelîfetiye bi şûnde jî bînin."

Nivîskarî gotiye. "Ataturk dema vê westeya xwe nivîsiye û xistiye nêv amaneke û muhr kiriye, li serê jî weha nivîsiye: Ev piştî 50 salî dê vebe."

Tekesta axavtina Nêçîrvan Barzanî li Duhokê

Duhî êvarê roja sêşemiyê 11.09.2012ê, bi amadebûna Nêçîrvan Barzanî cîgirê serokê Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) ku, di heman demê de ew serokwezîrê Kurdistanê ye, merasima pîrozkirina 66saliya damezrandina PDKê û 51 saliya şoreşa Îlonê bi beşdarîkirina cemawerekî mezin hat pîroz kirin.

Di vê merasimê de ku, li stadyuma bajarê Duhokê hat saz kirin, Nêçîrvan Barzanî gotarek pêşkeşî cemawrê şahiya pîrozkirina şoreşa Îlonê kir.

Ev li jêr teksta gotara Nêçîrvan Barzanî:

Bi nave xwedayê mezin û dilovan Hêjayan, cemawerê xweragirê Duhoka xweştirî, amadebûyên birêz, hûn hemû bi xêr bîn serseran û serçavan. Ez kêfxweş im ku, careke din digel we yên birêz beşdariyê di bîranîna 66saliya damezrandina PDKê û şoreşa Îlonê de dikim.

Em, bi vê minasebetê, pîrozbahiyên xwe li hemû gelê Kurdistanê dikin û rêz û hurmetê bi canê paqijê hemû şehîdên Kurdistanê dubare dikin û em, ji bo xebat, xizmet û westiyana hemû milletê kurd yên ku, em gihandî îro, bejna xwe diçemîn in.

Her bi vê minasebetê em sere xwe ji bo yekem şehîdê Îlonê dadin ku, şehîd Heme Telanî ye yê ku, bi yekem şehîdê şoreşa Îlonê hatiye naskirin.

Bîranîna wan hemû qehremanan, şoreşger û pêşmergeyan dikin yên ku, bi şev û rojan xebat kirî, westiyayî û şehîd bûyn ji bona ku, azadiya îro heye bo milletê xwe bidest ve bînin.

Xuş û birayên xweştirî

Di rojeke weke îro de, li sala 1961ê, piştî hikûmeta Ebdulkerîm Qasim daxwazên gelê kurd bicîneanîn, serok Barzanî û Partî neçar bûn dest bidin çekê şerefê û xebat û bergiriyê ji bona azadiya kurd û Kurdistanê bikin. Ew roj rojeke dîrokî ye, ne bi tenê çunkî serok Barzanî û pêşmergeyên wî dest bi xebatê kir, lê giringiya 11ê Îlonê vedigere bo hişiyarbûna milletê kurd, piştî bîdengiyê dirêj li hemû parçên Kurdistanê.

Mezinahiya cenabê Barzanî û pêşmergeyên wî ji vê hişiyarkirinê tê. Hemû xelkê Kurdistanê, hemû kurdperwer, li banga şoreşê û azadiyê hişiyar bûn û berhemê wê hişiyariyê hêştali Kurdistanê berdewam e. Berhem û encamê wê; azadiya Kurdistanê bû ye, avadanî û pêşkeftina milletê me bû ye.

Hêjayan

Şoreşa Îlonê şoreşa hemû xelkê Kurdistanê bû. Şoreşa hemû welatperwerên Kurdistanê bû. Raste wê şoreşê bi nave Partiya Demokrata Kurdistanê dest pê kir, lê hemû xelkê Kurdistanê, yê/a kadiro û ne kadiro, yê/a pêşmerge û ne pêşmerge, yê/a Partî û ne Partî di şoreşê de beşdar bûn. Ev serhildana giştî serhildana milletê kurd bû, serhildana milletê bin dest bû û bo azadiyê û rizgarkirina welatê xwe bû.

Di şoreşa Îlonê de yekemîn car

yekbûna netewiya kurd û hemû gelê Kurdistanê bû rastiyeke û xebata gelê kurd, di şoreşa Kurdistanê de, ji çarçoveyê eşirtî, herêmî û parçeparçetiye derket û ew bû şoreşeka sertaserî Kurdistanê, her ji Zaxo ta Xaneqînê.

Barzaniyê memir ew şeref da ku, hemû gelê kurd, ji bona xebat û rizgariya gelê me, di bin yek civat de kom bike. Vê yekgirtinê, piştî hinge, li şoreş û xebata gelê me li parçên din yên Kurdistanê û partiyên din rengdayeve, ango Partî û Barzanî çirayê

yekgirtina kurd û Kurdistanê pêkir û ew, meşxela şoreşekê bûn ku, hemû milletê kurd bi yek deng digel wan beşdarî di şoreşê de kir. Bê şik, îro jî milletê me rê nade ku, tu carî ev ronahiye jinav biçe û bi hêviya Xwedayê mezin dê gîncên vî welatî li ser xebat û tekoşînê bo gihandina peyama Partî û Barzanî berdewam bin, ew jî bicîanîna azadî û serferaziya zêdetir e ji bo netewe û milletê me li her cîyê lê bin.

Sîfêtkî din yê giring yê şoreşa Îlonê ku, ew sîfêtkî li tu şoreşên hevçerx nayê dîtin, dijatiya terorê û şideta dijî xelkê medenî bû. Şoreşa Îlonê ew şeref hebû ku, di dîroka xwe ya 14 salî de yek haletê terorê li dijî xelkê medenî nehat encam dan. Delîveya wê yekê nehat dan ku, ev serhildan û ev xebata milletê me a ji bo bidestveanîna mefên xwe, bibe xebatek, bibe dijminatîyek dijî birayên me yên ereb li Îraqê, lê ev şer, şerê azadî û serferaziya milletê bû ku, li dijî diktatoriyê bû û ji bona gihîştin bi mafên xwe yên rewa di Îraqê yekgirtî de bû.

Hîngê û îro jî, bi dîtina me, xebat ji bo azadiya morivî ye, bo rizgarkirina Kurdistanê ye, ne ji bo terorê, kuştin û wêrankirinê ye, milletêkî bin dest daxwaza mafên xwe kirye û xebat ji bo bidestveanîna wan mafan kiriyê. Ev rengê xebatê rêz û hurmeteke mezin bo milletê kurd li nav hemû dinyayê peyda kir û roj bo rojê dostên gelê me zêdekirin.

Îro cîyê şanaziyê ye em bêjin; tu wextekî xebata milletê me, ji bona bidestxistina mafên xwe, dest bo şidê û terorê nebirîye. Cîyê şanaziyê ye bo Partî ku, wê serokatiya şoreşa mezin kir bo parastina milletê me û parastina biratî û dostîniya milletan li

Kurdistanê. Di ser dema şoreşa Îlonî, Kurdistan mal û wargehek bû bo hemû şoreşgerên kurd û ereb li vî welatî. Şoreşa Îlonê, şoreşa xelkê Kurdistan bû û dijî zordarî û sitema desthilatdarên Bexdayê bû, ji ber vê yekê şer ji warê leşkerî daneket nava xelkê, ev yek jî di şoreşa Îlonê de serferaziyek mezin bû.

Rêzdaran

Di bîranîneke wisa de, pêdviye em li ser rewşa herêmê, Îraqê û Rojhilata Navîn rawestin. Di demekê de ku, şoreşên cemawerî û xebata medenî

wan mafên ku 66sala xebat bo tê kirin û qurbanî jê re tên dan û xelk ji bo tê şehîd kirin. Careke din vê bîranîne li we pîroz dikim û hêvîdar im kadiroyên Partiyê wezîfeya ser milên xwe bizan in ku ew jî, pêdviye zêdetir di nav cemawer de bin û xizmeta milletê kurd bikin. Mezintrîn sermayeyê Partiyê xebata wê ye, piştigiriya milletê kurd e bo Partiyê, Partî di xebata xwe de di sala 1975ê de rastî çikestineke mazin bû, ji encamê kompoyeke mezin şoreşa kurdî şikest, ew tiştta ku, careke din Partî rakirî ser lingan, bi tenê yek tişt bû, piştevaniya cemawerê Partiyê bû û bi piştevaniya cemawerê kurd, Partî karî xwe li ser piyan bigire.

Îro jî careke din pêdviye kadiroyê Partiyê di nav hikûmetê û hizbê de, li her cîyê lê be, pêdviye xwe bi xizmetkarê milletî bizane. Pêdviye bizane ku, sermayeyê berdeambûna Partiyê a van hemû salan piştevaniya cemawerê wê bûye, û bi tenê Partî dê bikare bi piştevaniya vî cemawerî jiyana xwe ya siyasî li Kurdistanê berdewam bike.

Di Kurdistanê de, îro, ji bo yekalîkirina her pirsgerêkê li welatî, me behsa sindoqên dengdanê kirye, me behsa hindê kirye ku, pêdviye arîşeyên hene bi rêya sindoqên dengdanê bêne çareserkin.

Serokê Partiyê hizra hîlbijartinan di sala 1992ê de pêşniyar kir ku, pêdviye arîşeyên Kurdistanê bi hîlbijartinan bîn yekalîkirin. Ev sîsteme sîstema Kurdistanê ye, ew şeref Partî hebû ku, ev hizir ji destpêkê ji aliyê serok Barzanî ve hatiye pêşniyar kirin.

Pêdviye Partî baş bizane ku, rêya serkeftina wê û berdeambûna wê li ser xebatê bi tenê piştevaniya cemawerê Kurdistanê ye, xizmetkirine, xizmetkirina milletê me ye, xizmetkirina malbatên şehîdan e, tewazî û çûna nav xelkî ye û ev yek jî dê Partî serbixe, ne tu tiştêk din.

Delîveyên mezin li pêş me hene, li pêş milletê kurd hene, yekrêziya xwe biparêzin û xebata xwe berdewam bikin, bê guman, em dê bigihin wan armancên şehîdên me xebat jê re kirî û pêşmergeyên me jê re xwe westandî û xebat jê re kir û di wê re de şehîd bûn, da vê roja geş bo me bi cî bînin.

Careke din bi vê helkeftinê, ez silav û rêzên serokê Partiyê digihînim we, bê guman, cenabê serokî gelek hez dikir di vê şahiyê de beşdar be, lê ew li Hewlêrê yan li cîyêkî din dê beşdar be, lewra silav û rêzên cenabê wî qebûk bikin û ev yade li her kurdekî/ê û kurdistanîyekî/ê pîroz be.

Ev şoreş, destpêkirina wê Partî bû, lê şoreşa hemû milletê Kurdistanê ye, her kesek her hizbek, piştî hinge eger ji Partî cuda bibe jî, îro ew roje ku, em wan bi bîr bînin û rêzê li wê xebatê bigirîn, li wan hemû kesan bigirîn yên ku, ne Partî jî ku beşdarîkirine di şoreşa Îlonê da, ne pirobleme ku dîtinên wan ji yên Partiyê cuda bin, lê wan wê rojê xizmet li bin alayê Partiyê xizmet bo milatê Kurd kiriyê. Piştî hîngê jî xizmeta xwe di partiyeke din a siyasî bi bîr û dîtînen din berdewam kiriyê, lê dîsa jî bo xizmeta milletê me bûye, em wan hemûyan îro bi bîr tînin. Hêviya serkeftinê ji bo we hemûyan dixwazim û hûn gelek bixêr hatin serçavan. **rojvakurd.com**

Civîna serokwezîr digel waliyên herêma Kurdistanê

Roja çarşemiyê 12.09.2012ê li bajarê Hewlêrê, Nêçîrvan Barzanî serokwezîrê Kurdistanê, bi amadebûna Îmad Ehmed cîgirê serokwezîr, wezîrê darayî, wezîrê edaletê, wezîrê şaredariyê û wezîrê zîraetê, digel waliyên hersê wîlayetên herêma Kurdistanê civiya.

Di destpêka civînê de biryarên civîna borî di berçavan re derba skirin.

Paşî beşdarên civînê tekîd li ser biryara şûrkirina desthilata ji jor bo saziyên jêr yê îdarî, ango tekîd li ser decentralism di warê cîbicîkirina biryaran, budceyê û pêkanîna pirojeyan de de hat kirin. Li gor beşdarên civînê, ev yek dê wisa bike ku karûbarên hevvelatîyan bi hêsanê bên meşandin û pirojeyên xizmetgozarî jî di dema xwe de bên cîbicîkirin.

Di civînê de tekîd li ser rênîşanderên cîbicîkirina girêbestên hukûmî, pîrsa îhaleyan, grûpkirina karsaz û kompaniyên bi awayekî ku piroje ji aliyê karsaz û kompaniyên jêhatî û cidî ve bên cîbicîkirin.

Mijareke din a civîna serokwezîrê Kurdistanê digel waliyên her sê wîlayetên herêma Kurdistanê, pîrsa zeviyên şaredariyê û zeviyên zîraetê bû ku, ji aliyê kes û kompaniyên ve tê girtin. Biryar hat dan ku, komîteyê ji wezaretên peywendîdar ji bo ku ev pîrs bi awayekî qanûnî bê çareserkirin, bê pêkanîn.

Pêwîste hemû rêz li biha û pîroziya olên hevdu bigrîn

Serokatiya herêma Kurdistanê bi daxuyaniyê nivîskî berhemhênan û belavkirina filmek li ser bêhurmetkirina ola îslamê şermezar dike

Bi navê xwedayê mezin û dilovan

Berhemhênan û belavkirina filmek ku, têda biçûkxistina pîroziyên ola pîroza îslam û pêxemberê me yê mezin Mihemed (S.X.L.) hatiye kirin, nerazîbûneke mezina cemaweriya berfireh li cîhana îslamî peydakiriyê.

Em her biçûkxistineke bi pîroziyên olan ku, hest û soz û baweriyaya mirovan birîndar dike, şermezar dikîn, wekî ku çawa her nerazîbûnek li dijî biha û bingehên ola pîroza îslamê bêe red dikîn. Pêwîste hemû rêz li biha û pîroziya olên hevdu bigrîn û xwe ji kar û kirdarên tundutîjiyê ku, berevajîya bingeha olan û bihaya mirovayetiye ne, biparêzin. Serokatiya Herêma Kurdistanê.

Bexda dest bi şerê kontrolkirina dergê sînorî li gel Hewlêrê dike

Îro proje yasayê girîng tê danîn li pêşberî parlamentoya Iraqê ku li dijî Herêma Kurdistanê ye û şerekî din ê Bexdayê ye li dijî Herêma Kurdistanê. Parlamentera Hevpeymanîya Kurdistanî li parlamentoya Iraqê Necîbe Necîb ji Rûdawê re ragihand: "Di civîna îro ya parlamentoya Iraqê de proje-yasaya kontrolkirina tevahiya dergê û xalên sînorî yê Iraqê dikeve dengdana pêşwext de ka gelo bê redkirin yan parlamentoya Iraqê wê bixe bernamêya kar de û gotûbêjan li ser bike."

Navbirî yasaya han wekî "girîng û dijî gelê kurd" wesf dike û dibêje: "Yasaya han li dijî Herêma Kurdistanê ye û li gor projeya wê tevahiya deriyên sînorî dikevin jêr desthilata Bexdayê û tewî di destnîşankirina karmendan de jî, tevî ku divê xalên sînorî bi hemahengî di navbera hikûmeta Herêma Kurdistanê û hikûmeta Iraqê de be." Parlamentera Hevpeymanîya Kurdistanî li parlamentoya Iraqê Necîbe Necîb axaftina xwe wiha qedand: "Bi her awayî em wê proje-yasayê red dikin û li ser razî nabin, çûku nabe Bexda yekalî biryar bide û divê li gel Herêma Kurdistanê hemaheng û hevkar be." (Rûdaw)

Serok pêşwaziya Bernz ki

Mesûd Barzanî Serokê Kurdistanê li Selahedîn pêşwaziya William Bernz Cîgirê Wezîra Derveyê Emerîka û şanda li gel kir.

Li hevdîtinê de, Serok Barzanî ji bilî serxweşî kirina li Hikûmeta Emerîka ya bi sedema terorkirina Balyozê wan yê li welatê Lîbya, her du alî rêwîya pêvajoya siyasîya li Iraqê û ew tengasiyê siyasîyên ku dûçarî bûye û her wiha kêşeyên di navbera Herêm û Bexda guftûgo li ser hate kirin û li vî warî

de Serok Barzanî dîtin û nêrîna Herêmê ya di derbarê tengasî û çawayîya çareserkirina kêşê û giriftên di navbera Bexda û Herêmê xisterû.

Cîgirê Wezîra Derveyê Emerîka ji bilî

hêvî xwestina çareserkirina kêşê û giriftan li gor destûr û peymanan, pabendîya welatê xwe ya bi hevkarî û karkirina li gel Herêma Kurdistanê dûpatkir û pêzanîna welatê xwe

jî beramber hewlê berdeamiyên Serok Barzanî ya bi navê çareserkirina kêşê û giriftan û bi xwe girtina beramber bi tevgerên hêza leşkerî li navçeyên veçandî de ragihand.

Nirxandina pêwendiyên di navbera her du aliyên çawayîya pêşxistina wan pêwendîyan bi awayekî ku li berjewendîya giştîya her du alî bê û behskirina rewşa navçeyê bi giştî û rewşa Suriye bi taybetî mijareke dinê vê hevdîtinê bû û li vî warî de dîtin û nêrînen her du aliya wekî yek bûn.

Dîdar û hevdîtinên sêyem roja serdana şandeya Kurdistanê li Amerîkayê

Di sêyem roja serdana xwe a bo Amerîkayê de, şandeya herêma Kurdistanê ku, ji Fuad Hisên serokê dîwana serokatiya herêma Kurdistanê û Felah Mistefa berprisê têkeliyên derve yê hikûmeta herêma Kurdistanê pêk tê, digel hijmareke berpris û senatorên amerîkî civiya.

Şandeya Kurdistanê di civîna xwe ya digel Stîwart Buyîn ji tîma avadankirina Iraqê de, behsa piştgiyaya Amerîkayê bo avadankirina herêma Kurdistanê û Iraqê û pêşxistina saziyên demokratîk û rêxistinên civaka medenî ji sala 2003ê ve kir

Şandeya herêma Kurdistanê di civînê de tekîd li ser wê yekê kir ku, her çiqas pişka herêma Kurdistanê ji alîkariyên amerîkayê yê bo Iraqê sînorê bû jî, lê hikûmeta herêma Kurdistanê karî fêdeyê wê alîkariyê werbigire û bo avadankirina herêma Kurdistanê bi awayekî dirust bikar bîne.

Şandeya Kurdistanê herwesa digel General Maykil Berbiro serokê rêxistina taybet a asayîşa arteşa Amerîkayê civiya. Şandeya Kurdistanê sipasiya wî kir ku, dema ew li Kurdistanê bû, wî roleke ber bi çav di avakirina komîteyên hevbeşiyên asayîşa deverên nakokbar de hebû.

Behasa hevkarî û hevahengîya pêmer û arteşa Amerîkayê di

operasyona azadkirina Iraqê de kir û general Barbiro rola pêşmergeyê Kurdistanê di çespendina asayîş û îstîqarê de li deverê û herêma Kurdistanê bilind nirxand

Her eynî roj şandeya herêma Kurdistanê digel senator Jon Makin, jo Liberman Lîndzî Giraham civiya û di civînê de çend pîrsên aktuel di rojeva Kurdistan, herêmî û Iraqê de hatin nirxandin. Behsa kirîza siyasî û emnî a Iraqê hat kirin û şandeya herêma Kurdistanê, divê çarçoveyê de, tekîd kir û herêma Kurdistanê dixwaze Iraq, Iraqê demokratîk, federalî û

herêma Kurdistanê di warê neftê de siyaseteke realist, ji bona geşepêdana aboriya Kurdistanê ve Iraqê, peyrew dike. Li dor pîrsa Suryeyê jî, şandeya herêma Kurdistanê hêvî kir ku rewşa aloza Suriyeyê bidawî bê û êdî xelkê sivil nebin qurbanî siyaseta nerast. Behsa karîgerî û tesîra rewşa aloza Suriyeyê bo ser hemû deverê kir û tekîd li ser mafên rewayên gelê kurd li Suriyeyê hat kirin.

Her di berdeamiya serdana xwe a bo Amerîkayê, di sêyem roja serdana xwe de, şandeya herêma Kurdis-

piralî be ku, tev pêkhatên Iraqê tê de bi aramî dîr ji şidet û tîrsê di Iraqê de bi îstîqarê de bijîn. "Lê mixabin hikûmeta Iraqê destûr û rêkeftinên hatine îmzakirin hemû piştgiyaxistîne û wisa dike ku, rewşa Iraqê aloztîr bibe û pîrsên hilawîstî jî bê çareserî bimînin."

Di ware neftê de jî, şandeya herêma Kurdistanê tekîd li ser rastî û destûrîbûna kontiraktên herêma Kurdistanê di ware neftê de îmzakirine kir û got ku hikûmeta

herêma Kurdistanê di warê neftê de siyaseteke realist, ji bona geşepêdana aboriya Kurdistanê ve Iraqê, peyrew dike. Li dor pîrsa Suryeyê jî, şandeya herêma Kurdistanê hêvî kir ku rewşa aloza Suriyeyê bidawî bê û êdî xelkê sivil nebin qurbanî siyaseta nerast. Behsa karîgerî û tesîra rewşa aloza Suriyeyê bo ser hemû deverê kir û tekîd li ser mafên rewayên gelê kurd li Suriyeyê hat kirin.

Her di berdeamiya serdana xwe a bo Amerîkayê, di sêyem roja serdana xwe de, şandeya herêma Kurdis-

Şandeya Kurdistanê got ku divê ev pîrs hemû bi diyalog û li gor destûra Iraqê bên çareserkirin.

Şandeya herêma Kurdistanê digel Jozêf Makmilan cîgirê yekem yê alîkarê wezîra derveyê Amerîka civiya û çend pîrsên gerim di rojeva Kurdistan û Iraqê de hatin nirxandin.

Her di heman rojê de Fuad Hisên serokê dîwana serokatiya herêma Kurdistanê û Felah Mistefa berprisê têkeliyên derve yê hikûmeta Kurdistanê, bi amadebûna hijmareke mezin a rojnamevanan, li ser rewşa Kurdistan, Iraqê û herêmî beşdarî semînarekê bûn.

Hisên û Mistefa di semînare de behsa;

- Siyaseta herêma Kurdistanê a di warê avadankirina Kurdistanê, vejandina aborî, geşepêdana aşiyên mirovî, asayîş û îstîqarê Kurdistanê.

- Qanûna neft û gazê û kontiraktên herêma Kurdistanê di warê neftê de digel kompaniyên biyanî îmzakirine.

- Rola kurda di pîrosesa rizgarkirina Iraqê sala 2003ê, pîrosesa siyasîya Iraqê, demokrasiyê û avakirina arteşa Iraqê. Di dawiyê de şandeya herêma Kurdistanê ji rojnamevanan re got ku, herêma Kurdistanê arîşe û pîrgirêkan dernaxe û dixwaze hemû ew arîşe û pîrsên hene li gor destûr û lo gor wan rêkeftinên digel Bexdayê hatine îmzakirin bên çarsêr kirin. krg.org

Барзани за мир и стабильность. Прощай, Ирак!

Президент Южного Курдистана считает, что только радикальные решения устроят все непреодолимые политические, социальные, правовые, идеологические, межнациональные и межконфессиональные проблемы в Ираке. Барзани делает свой окончательный вывод после долгих ожиданий и огромных усилий, которые с 2003 по 2012 годы предпринимались руководством автономии в надежде на нормализацию ситуации в стране в целом и конструктивных отношений с Багдадом.

Заключительное мнение Президента Южного Курдистана, очевидно, было объективно обусловлено фактически подтвержденной нежизнеспособностью федерализма и демократии в Ираке, а также основополагающей идеи государственного устройства по принципу равноправного партнерства и представительства главных системообразующих политических сил страны во всех ветвях власти.

Конфессионально-идеологический антагонизм и историческая природа враждебности сторон неизбежно породили авторитаризм и общественно-политический кризис в условиях пренебрежения центральной властью конституцией страны. Власть в Багдаде реально перешла ограничительную линию общественной безопасности и социальной стабильности, умышленно спровоцировав развал федерализма и демократии с целью установления всеобъемлющей диктатуры преимущественно арабо-шиитской полит-религиозной элиты.

Какое смысловое содержание может иметь радикальное решение, что предлагает Барзани?

Попробуем предугадать. В

качестве наиболее подходящей версии, исходя из уже имеющихся внутренних и внешних военно-политических предпосылок и факторов, можно предположить, что Барзани аргументировал следующий вариант выхода из глубочайшего политического тупика:

-во-первых, отделение Южного Курдистана и провозглашение независимого государства со столицей в Эрбиле;

-во-вторых, преобразование остального Ирака в исламскую конфедерацию двух новых арабских республик (шиитской и суннитской), со столицей в Багдаде.

Формат предлагаемой конфедерации, конечно, рассматривается без участия Южного Курдистана в связи с слишком высокой вероятностью рецидива ныне существующих конфликтов национально-культурного и общественно-политического свойства. Достаточно отметить, что даже с точки зрения потенциально ожидаемых экономических показателей роста, независимый Южный Курдистан значительно и очень быстро опередит Ирак по качеству и уровню жизни населения и численности среднего класса, то есть по наиболее важным факторам, обеспечивающим успешность демократического пути развития страны и гражданского общества с социально ориентированным рыночным хозяйством и современной научно-образовательной системой.

Вместе с тем, для арабской части населения нынешнего Ирака конфедерация устранил угрозу монополиза-

ции и диктатуры власти по конфессиональному принципу и обеспечит стабильность и безопасность гражданского общества в рамках национального государства и единой исламской страны.

Безусловно, чтобы избежать применения силы и вовлечения гражданского населения в военные действия и столкновения, вся арабская партийно-религиозная элита Ирака обязана будет честно и однозначно признать историческое право и юрисдикцию народа независимого Южного Курдистана на географически определенные и этнически неоспоримые курдские районы. Мирное осуществление таких радикальных решений в интересах не только населения и всех религиозных конфессий Ирака, но и сопредельных государств, имеющих сложные внутренние социально-политические и правовые проблемы, связанные с большим курдским вопросом. Война закроет последнюю станицу истории существования Ирака и создаст прямую угрозу территориальной целостности Турции, Сирии и Ирана. Мировое сообщество не допустит подобных событий, которые легко могут перерасти в полномасштабную регионально-международную войну.

Кроме того, Багдад не будет иметь никаких шансов на преимущество в вооруженной борьбе с почти 200

тысячной объединенной курдской национальной армией с хорошо оснащенными и специально подготовленными как профессиональными, так и партизанскими бригадами сил самообороны народа во всех частях Большого Курдистана.

Курдский флаг и курдский неугасаемый факел свободы обладает очень высокой "мобильностью" в регионе Ближнего Востока и ныне прекрасно видны всем многочисленным друзьям и уже редким недругам.

Да, пора перейти от слов к радикальным, но мирным действиям!

Выставка живописи собрала 74 женщин-художниц в Дахуке

Около 74 женщин-художниц со всего Курдистана представили вчера свои работы в дахукском "Panorama Conventions Hall".

Женщины-художницы из Сулеймании, Киркука, Эрбиля, Халабджи, Рании, Кои, Захо, Ханакина и Дахука приняли участие в выставке, представив по одному портрету, рассказывает одна из участниц, Раша Мохаммед.

Она добавила, что подобные выставки проводились в Сулеймании 2 сентября и в Эрбиле 8 сентября. Дахукская выставка продлится два дня.

Собрание произведений искусств этих женщин со всего Курдистана в одной выставке было хорошей идеей и позитивным шагом, сказал Сирван Шакер, бывший глава отделения живописи в Дахукском Институте изобразительных искусств.

Он добавил, некоторые из работ были привлекательными и перспективными.

Украина отправляет в Ирак партию БТР

Вторая партия украинских БТР-4 в составе 62 машин, собранных в Харькове в рамках масштабного украинско-иракского оружейного контракта и принятая заказчиком в июне, готов-

вится к отправке в Ирак. Как сообщил источник знакомый с ходом реализации контракта, в настоящее время в одесском МТП "Южный" идет погрузка бронетехники для транспортировки заказчику. "Принятые иракской стороной в июне 62 БТР-4 находились в Одесе в связи с прохождением технических процедур", – сказал источник, отметив, что "после получения правительством Ирака письма-заявления премьер-министра Украины Николая Азарова о дальнейшей реализации контракта дорога для отправки второй партии бронетехники заказчику открыта". По данным источника, отправка военной техники из Украины в Ирак планируется до конца недели, ее прибытие в иракский порт Ум-Касср ожидается в начале октября. В 2009 году дочернее предприятие госкомпании "Укрспецэкспорт" – госпредприятие "Специализированная внешнеторговая фирма "Прогресс" заключила контракт с Ираком на сумму более \$550 млн, который, как предполагается, должен стать одним из серии готовящихся соглашений в сфере ВТС между Украиной и Ираком.

Контракт предусматривает поставку в течение 3-3,5 года 420 ед. БТР-4, 6 легких транспортных самолетов Ан-32, а также проведение услуг по ремонту авиационной техники. Первая партия бронетехники в составе 26 БТР-4 поставлена в Ирак весной 2011 года. В 2011-2012 годах иракскому заказчику поставлены 4 Ан-32. Поставки авиатехники планируется завершить до конца года. В настоящее время в Харькове ведется сборка третьей партии БТР-4. В начале сентября посол Ирака на Украине Шорш Халид Саид в подтвердил снятие с повестки двустороннего ВТС проблемных вопросов. "Что касается контракта по поставкам БТР-4, а именно возникших в процессе его выполнения ряда проблемных вопросов, то их удалось урегулировать в результате многочисленных сложных переговоров и встреч между представителями министерства обороны Ирака и ГК "Укрспецэкспорт", – сообщил он. По сообщениям корреспондентов газеты "Военно-промышленный курьер", информгентств Интерфакс-АВН

Анджелина Джоли посетит сирийских беженцев в Курдистане

Звезда Голливуда и посол доброй воли ООН Анджелина Джоли прибыла в Курдистан, чтобы посетить лагерь сирийских беженцев, сообщил заместитель начальника департамента иностранных отношений региона Курдистан.

Карван Джамаль Тахир сказал, что Джоли прилетела в Эрбиль вчера вечером и посетила офис Миссии ООН по содействию Ираку (МООНСИ) в Эрбиле.

Посол доброй воли ООН посетит сегодня сирийские лагеря беженцев в провинции Дахук.

Джоли сказала в Анкаре в четверг: "Я разделяю всеобщую озабоченность о насилии, которое не имеет никаких признаков ослабления, и число беженцев растет".

В четверг она посетила два сирийских лагеря беженцев в Турции. Джоли познакомилась с некоторыми из 12000 беженцев в лагере "Oncupinar" в городе Килис. Она также посетила "Ислахие" в провинции Газиантеп, ставший убежищем для 8000 сирийцев, сообщает индийская "The Times".

По данным ООН, сирийский кризис заставил 235000 сирийцев бежать в соседние страны, 80000 из них нашли убежище в Турции.

Религиозный фонд Сулеймани призывает к миру

Во время своего выступления в пятничной молитве мусульманские проповедники должны остаться в стороне от провокационных заявлений об "оскорбительном" американском фильме против мусульманского пророка Мухаммеда, заявил глава религиозного фонда Сулеймани.

Курдское агентство "Xendan" цитируется Аю Хасиба, заявившего, что Региональное правительство Курдистана (КРГ) осуждает любое оскорбление мусульман и их святых.

Хасиб сказал, что дирекция религиозного фонда Сулеймани также осуждает американский фильм, который является "оскорбительным для мусульманского пророка Мухаммеда, да благословит его Аллах".

Он призвал мусульманских проповедников быть "осторожными" и "не поощрять насилие... в интересах безопасности городов Курдистана".

Американский фильм, который изображает мусульманского пророка Мухаммеда, привел к публичным демонстрациям в мусульманском мире.

Фильм под названием "Невинность мусульман" вызвал бурную реакцию. Протестующие напали на посольство США в Ливии и убили посла и трех других американцев.

Президент Курдистана и иракский лидер Садр осудили фильм. Садр призвал Ирак и арабские страны к закрытию посольств США, а США – принести извинения мусульманам.

Американский конгрессмен Дейн Рорабахер, недавно вернувшийся из поездки в Азербайджан, представил в Палату представителей Проект резолюции (H. CON. RES. 137). В документе сказано, что "азербайджанский народ разделен между Азербайджаном и Ира-

заявлении конгрессмена, размещенном в официальном сайте конгрессмена. "Это не дело бюрократов в Вашингтоне или диктатуры мулл в Иране, а самих азербайджанцев. Нет причины, чтобы азербайджанское население в Иране не имело право выбора в вопросе сувере-

Западный Азербайджан. Тем самым, правительство Тегерана признает, что родина азербайджанцев разделена", - отмечается в документе.

"Политика США заключается в том, чтобы противостоять агрессии и нарушению прав человека, подчинению меньшинств. Конгресс считает, что азербайджанский народ, разделенный в настоящее время между Азербайджаном и Ираном, имеет право на самоопределение, и им должна быть предоставлена возможность выбирать свой собственный статус в сообществе наций, живущих в мире и согласии, без внешнего принуждения", - говорится в резолюции. Рорабахер является представителем

ского народа. По мнению Рорабахера, его письмо не означает, что США обязательно должны поддерживать отделение региона от одной страны и ее интеграцию в другую страну, но референдум должен быть проведен для того, чтобы убедиться, хотят ли проживающие в иранской провинции Азербайджан люди отделиться. "Если народ хочет, чтобы им управляла диктатура мулл, то мы должны поддержать их право определять свое будущее через референдум. Мне странно слышать, что Госдепартамент и Тегеран согласны, что народ Ирана должен жить в нынешних границах и под той же юрисдикцией, независимо от того, как думают об этом большин-

В Конгресс США поступила резолюция о самоопределении азербайджанцев в Иране

ном, и имеет право на самоопределение и создание собственной суверенной страны, если того пожелает".

"Азербайджанский народ имеет право выбирать свою собственную политическую структуру и страну", - говорится в

нитета и независимости. Этот принцип справедлив для всех людей, живущих в Иране", - заявил он.

В проекте резолюции также сказано: "Иранские провинции, населенные преимущественно этническими азербайджанцами, называются Восточный и

Калифорнии и членом Республиканской партии. В августе 2012 года он написал госсекретарю США Хиллари Клинтон, что родина азербайджанцев была разделена между имперской Россией и Персией в 1828 году без согласия азербайджан-

ство азербайджанцев. Я призываю правительство Ирана предоставить своему азербайджанскому населению право проведения референдума для определения вопроса о будущем государстве", - сказал конгрессмен.

Курдистан нуждается в 14000 единиц жилья в год

Программа ООН по населенным пунктам, "ООН-Хабитат", предполагает, что Курдистану необходимо строить 14 тысяч единиц жилья в год для преодоления жилищного кризиса, сообщает агентство "AKnews". Хабитат представила стратегический план по строительству жилья Региональному правительству Курдистана (КРГ) через Министерство строительства и ЖКХ, а также отметил потребность региона до 14 000 единиц жилья в год.

Главный специалист ООН Комина Малкони представила план на встрече с министром строительства и ЖКХ Камараном Ахмедом в Культурном

центре университета "Салахаддин" в Эрбиле. Малкони пояснила, что план был подготовлен в течение трех лет в сотрудничестве с представителями КРГ. Организация Объединенных Наций создала 21 единицу жилья в регионе с 1996 года в рамках программы "Нефть в обмен на продовольствие" между Ираком и ООН.

Министр строительства и ЖКХ КРГ сообщил, что в последние несколько лет примерно 190000 единиц жилья были построены в регионе. Он также подтвердил, что его министерство вместе с Министерством планирования будет работать над выполнением плана "Хабитат".

Министр: Курдистан продолжает экспортировать нефть

Региональное правительство Курдистана еще не прекратило экспорт нефти со своих месторождений, несмотря на продолжающийся спор между Багдадом и Эрбилем по поводу оплат нефтяным компаниям, заявил министр природных ресурсов КРГ.

Ашти Хаврами заявил, что регион экспортирует 100000 баррелей в день, и опроверг сообщения о приостановке экспорта нефти из месторождения Хурмала. По словам министра, для того, чтобы дать больше времени для обсуждения вопросов с

Багдадом, КРГ возобновило экспорт нефти временно, до середины сентября после прекращения экспорта в апреле из-за невыплат иностранным нефтяным компаниям, работающим в регионе. В соответствии с данными КРГ, Багдад должен заплатить \$ 1,5 млрд, компаниям, инвестирующим в нефтяной сектор региона.

Хаврами также подчеркнул, что экспорт нефти региона в Турцию продолжится, и он будет увеличен в будущем в зависимости от спроса Турции. **Kurdistan.Ru**

КРГ объявляет о новой инициативе фармацевтического контроля качества

Премьер-министр Нечирван помощи по решению этой проблемой совместно с различными комитетами проверить продукты в регионе.

Министерством здравоохранения КРГ объявил о новой инициативе, проводимой совместно с британской фармацевтической компанией, по контролю качества медикаментов в Курдистане.

Соглашение, подписанное с "Food and Drug Analytical Services Ltd" (FDAS) будет частью усилий, предпринимаемых правительством Курдистана (КРГ) для предотвращения ввоза и распространения контрафактной продукции на местном рынке.

Выступая на мероприятии, премьер-министр Барзани высоко оценил усилия, предпринятые Министерством здравоохранения для решения этого вопроса, и подчеркнул важную роль, которую правительство Ирака и соседние страны могут сыграть в оказании

"Мы хотим сотрудничать с международным сообществом в деле предотвращения распространения этих продуктов. Это соглашение обеспечит нашему народу инструменты и навыки, необходимые для ...обеспечения благосостояния наших граждан", сказал премьер-министр.

Министерство здравоохранения возглавило важную кампанию информирования общественности о поддельных лекарствах и поручило

"Товары, поступающие в страну, должны быть одобрены контролем качества иракских властей, или вновь созданной системой контроля качества Министерства здравоохранения КРГ", сказал министр здравоохранения д-р Рекаут Хама Рашид.

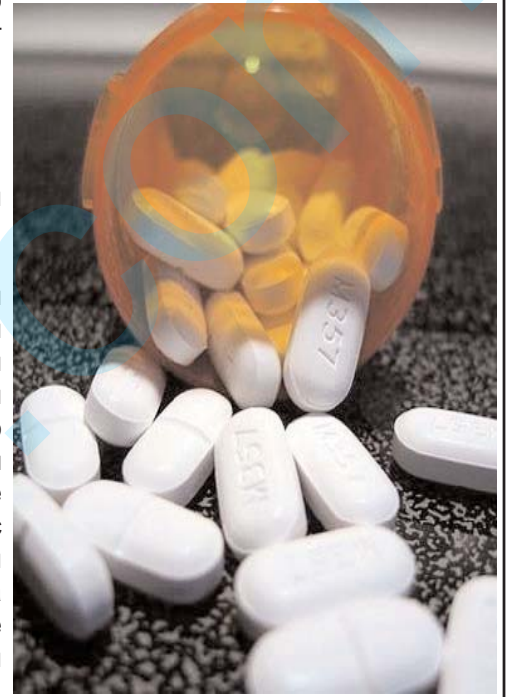
Министр также сообщил, что медикаменты, утвержденные "FDAS Ltd", будут иметь универсальный механизм ценообразования.

В соответствии с соглашением, "FDAS" будет работать в тесном сотрудничестве с Министерством здравоохранения КРГ для подготовки и укрепления потенциала Агентства по контролю медицины Курдистана, целями которого являются: улучшение политики здоровья, связанной с обеспечением безопасного и эффективного импорта медикаментов, и содействие научным исследованиям и

развитию.

Директор по продажам "FDAS", г-н Эрик Хилтон, рассказал о последних усилиях своей компании в этой инициативе и об учебных программах для сотрудников Агентства по контролю медицины Курдистана.

Несколько других должностных лиц КРГ и иностранных представителей также приняли участие во встрече, в том числе министр природных ресурсов д-р Ашти Хаврами, министр торговли и промышленности Синан Челеби и губернатор Эрбиля Наузад Хади.

Турецкий писатель Бешикчи посетил Диярбакыр

Турецкий ученый, писатель и социолог Бешикчи Исмаил посетил в основном курдскую провинцию Диярбакыр 11 сентября впервые после почти 40-летнего перерыва.

Турецкое информгентство "Firat" сообщает, что Бешикчи встретился с мэром Диярбакыра Османом Байдемир.

Агентство цитирует слова Бешикчи, сказавшего: "Я пришел, чтобы восстановить мои старые воспоминания о Курдистане".

Исмаил Бешикчи, этнический турок, который отсидел 17-летний срок за свои взгляды на права курдского народа в Турции, и

слов "герилла" (самоназвание партизан РПК) и "Курдистан" в одной из своих статей.

В ходе встречи между официальными лицами Диярбакыра и турецким писателем, Байдемир отме-

тил, что Бешикчи был в Диярбакыре в 1971 году, и более не посещал провинцию в связи с заключением.

"Я надеюсь, что идеи писателя Бешикчи будут реализованы в этом географическом месте, и мы увидим истинное братство народов", сказал Байдемир.

Он выразил свое счастье по поводу приезда ученого в Диярбакыр, добавив, что "Бешикчи является одним из немногих ученых, которые представляют совесть курдского и турецкого народов".

Турецкий писатель и социальный исследователь Исмаил Бешикчи написал ряд исследований по курдскому вопросу, собранных в его книгах, таких как "Курдистан, Глобальная колония" и "Культура, партия и курдский вопрос".

В Эрбиле пройдет вторая иракская энергетическая выставка

Вторая международная иракская выставка-продажа энергетического оборудования и электроэнергии начнется в столице Курдистана, Эрбиле, 17 сентября.

До сих пор 500 компаний из 21 государства выразили готовность принять участие в выставке, которая продлится четыре дня, говорится в заявлении иракского министерства электроэнергии.

Иордании, Ливана, Египта, Кувейта, Саудовской Аравии,

Сирии, ОАЭ, Испании, Италии, Германии, Бельгии, Турции, Таиланда, Китая, Франции, Финляндии, Великобритании, Индии и Греции.

Ирак страдает от острой нехватки электроэнергии и национальной электросети. Подача электричества по-прежнему происходит в течение нескольких часов в день, несмотря на огромное количество средств, выделяемых на улучшение энергетического сектора.

Курдский депутат: внесение изменений в статью 140 зависит от общественного согласия

Конституционные поправки могут быть сделаны только с согласия иракского народа, заявил вчера народный депутат от Коалиции курдских блоков (КВС).

Замечание Мохсена Саадун прозвучало в ответ на слова члена Списка Иракия Раада аль-Далаки, который заявил, что статья 140 больше не действует конституционно.

Далаки сказал, что Конституция установила срок выполнения статьи 140, который истек в 2007 году, и призвал стороны, председательствующие в Совете представителей, изучить статью для внесения поправок.

Саадун, руководитель специализированного комитета по статье 140, сказал, что политические блоки в Совете представителей должны предложить конституционные поправки и представить их на рассмотрение председателя Совета, после чего они будут переданы на голосование граждан путем референдума.

Он добавил, что "политические блоки не могут в действительности сделать поправки к конституции, кроме как с согласия иракского народа".

Статья 140 конституции

Ирака устанавливает дорожную карту для прекращения спора между правительствами Багдада и Эрбиля по поводу права собственности на этнически разнообразные области, такие как провинция Киркук и часть Диялы, Салахаддин и Ниневия.

Статья должна была быть полностью выполнена к концу 2007 года, но соответствующие должностные лица потерпели неудачу в завершении первого этапа из трех, оговоренных в статье.

В статье предлагается переселение жителей спорных территорий, выселенных ранее насильственным путем, возмещение им ущерба, а также переселение арабских поселенцев в их первоначальные места проживания, проведение общественной переписи и, наконец, проведение всенародного референдума для принятия решения о территориальной принадлежности к Багдаду или Эрбилу.

Курдистан и Ирак договорились о прекращении нефтяного спора

Центральное правительство Ирака и автономный регион Курдистан согласились прекратить спор по поводу нефтяных выплат после того, как Курдистан пообещал продолжить экспорт, а Багдад заявил, что выплатит за долги иностранным компаниям, работающим в регионе, сообщил в четверг высокий иракский чиновник.

Это решение сглаживает часть более широкого конфликта между Багдадом и Курдистаном по вопросу о контроле над нефтью региона, в котором работают крупнейшие нефтяные компании, включая "Exxon Mobil", "Chevron" и "Total".

Заместитель премьер-министра Ирака Рож Нури Шавес, курд, который является членом переговорной группы центрального правительства, сказал, что

Курдистан продолжит вносить свою долю национального экспорта нефти, а Багдад будет платить иностранным компаниям в курдском регионе, сообщает сайт

"Ekurd".

"Обе делегации договорились решить все разногласия и сделать выплаты иностранным нефтяным компаниям, работающим в Курдистане, на основе закона о бюджете", говорится в заявлении офиса Шавеса.

"Обе стороны согласились продолжать экспорт нефти из региона через

иракский нефтепровод и работать на увеличение производства до 200000 баррелей в день в качестве первого этапа".

В апреле Курдистан остановил поставку своей нефти в знак протеста против остановки платежей от центрального правительства компаниям в курдском регионе. Экспорт был перезапущен позже, но с о б е щ а н и е м остановить его снова до 15 сентября, если согласие по поводу оплат не будет достигнуто.

Багдад и Курдистане по-прежнему находятся в споре по

поводу крупных нефтяных компаний, таких, как "Exxon Mobil" и "Chevron", которые подписали контракты на разведку нефти с региональным правительством Курдистана, что центральное правительство считает незаконным. Багдад говорит, что только центральное правительство имеет право на добычу и экспорт нефти и газа в стране.

Курдистан отметил 51-ю годовщину Сентябрьского восстания

Вчера в городах Курдистана праздновали 51-ю годовщину легендарного "Сентябрьского восстания", — национально-освободительной войны иракских курдов 1961—1975 гг., проводившейся под руководством Мустафы Барзани.

В Эрбиле, Дохуке и Сулеймании прошли многотысячные митинги, на которых выступили ведущие политики, деятели культуры и интеллектуалы региона.

На праздновании в Сулеймании присутствовал член политбюро ДПК Масрур Барзани. А на митинге, проходившем на стадионе Дахука, выступил премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани.

В своей речи, посвященной годовщине великого события, Масрур Барзани назвал Сентябрьское восстание самым большим восстанием курдов в современной истории, охватившим весь Южный Курдистан от Ханакина до Захо.

"В нем приняли участие все свободолюбивые представители народа из Курдистана и Ирака. Это восстание также стало надеждой для курдов из других частей Курдистана. Сентябрьское восстание было патриотическим освободительным движением, возглавляемым легендарным лидером Демократической партии Курдистана и всего курдского народа — Мустафой Барзани. Барзани смог объединить весь Курдистан и даже официально зафиксировать права курдов (в Мартовском соглашении о

Напряженность в отношениях между Эрбилем и Багдадом уменьшилась

Доктор Фуад Хусейн, руководитель президентского аппарата Курдистана, говорит, что политический кризис между его правительством и иракским центральным правительством в последнее время уменьшился. Хусейн также вновь заявил о необходимости мирного решения некоторых вопросов. "Политический кризис в Ираке является непрерывным, но в меньшем масштабе", сказал Хусейн в интервью "Радио Свобода". "Люди говорят только о кризисе, а не

о том, как управлять и разрешить этот кризис".

Хусейн также добавил, что каждый должен искать решение, и, что Блок Национального альянса теперь продвигает инициативы по реформированию, и есть еще некоторые серьезные дальнейшие шаги в сторону реформ и решения проблем.

Хусейн также предупредил, что если вопросы не будут рассмотрены как можно скорее и останутся нерешенными, они окажут негативное воздействие на положение в Ираке и на весь регион. "Если проблемы останутся..., они могут стать угрозой для политического процесса", сказал Хусейн. "Мы считаем, что проблема заключается не только в Ираке, а в регионе в целом, и если этот вопрос не будет восприниматься всерьез, региональная нестабильность будет представлять давление для нас, поэтому мы должны решать проблемы и избегать столкновений с большим кризисом, с таким, как тот, с которым столкнулся в настоящее время регион".

предоставлении автономии курдам 1970 года - ред.). Это подняло курдский вопрос на международный уровень", сказал Масрур Барзани.

Обращаясь к сегодняшнему дню, Масрур Барзани заявил, что "сегодня враги плетут заговоры против ДПК. Но, с помощью наших преданных людей, и с помощью Бога мы одержим победу...".

kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbraylov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri, 40 küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnısan: Bakı 40 soyaq S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində uğulub səhifələnilib və "Bəxtiyar-4" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500